

Poporul nostru urează bun saali: preşedintele Ho Şi Min şi celorlalţi dragi oaspeţi vietnamezi care ne vizitează ţara.
În fotografie: un aspect din timpul recentei vizite a preşedintele Ho Şi Min în R. D. Germană.

N r. 20 (117)
ANUL VI
17 august 1957

Profetari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

REVISTA SOCIAL-POLITICĂ
ŞI LITERAR-ARTISTICĂ

Minunăta noapte moscovită și de neuitat: în mișcare dansul, cerul învăpăiat de artificii și se pare o mare de stele.

LA REVEDERE

Aninată în văzduh, o floare. O uriașă floare, ce-și împletește pe seninul cerului cele cinci culori ale petalelor, cu albul imaculat al unui fabulos porumbel. Pe stadion, în vârful catargului, pe stindardul alb, aceeași floare. Cinci petale, dar o singură corolă — cinci continente, dar o singură planetă. În tribune, miile de oaspeți ai Festivalului, miile de tineri moscoviți își înfrățesc privirile pe albul stindardului, urmărindu-i coborârea lină. Acum, în acest moment, cel de-al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților ia sfârșit. Dar în unica privire a miilor de tineri deslușesc același gând, aceeași idee: că tinerii lumii, popoarele lumii, vecine pe aceeași planetă, pot și trebuie să trăiască în frăție, în pace, așa cum trăiesc laolaltă, înfrățite, petalele unei aceleiași flori.

I-am urmărit cu ochii minții vreme de două săptămâni, pe toți acești tineri reuniți în Moscova, stînd prieteneste de vorbă la aceeași masă și făcînd din dorința lor de înțelegere cel mai bun translator. I-am văzut țesînd laolaltă, pe estrade și în săli de concert, o admirabilă simfonie a prieteniei. I-am văzut dansînd împreună și făcîndu-și feste hazlii la carnaval; i-am ascultat discutînd cu gravitate probleme profesionale, problemele vitale ale existenței și viitorului lor; i-am auzit spunînd că numai așa vor să se întâlnească: la aceeași masă, la un pahar de vin sau la o discuție prietenească, pe o estradă unde să răsune laolaltă Valsul vienez, Gopak-ul și Samba, Cançoneta napolitană și Liedul; i-am auzit, în sfârșit, afirmînd că numai așa vor să se întâlnească și în viitor și că vor lupta din răsputeri împotriva întîlnirii în tranșee...

La revedere, la revedere! Vom duce în toată lumea mesajul de pace și prietenie al Festivalului!

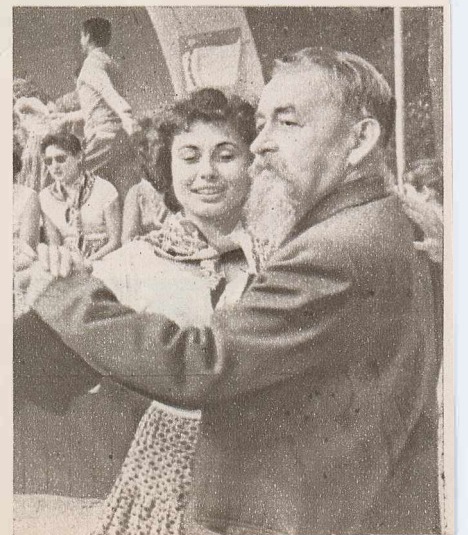
Moscova, strălucitoarea Moscova a găzduit o uriașă demonstrație: maturității tinerei generații de azi care nu mai crede că Jupiter aruncă fulgerele pe pămînt, că războaiele sînt o fatalitate. Solii tineretului lumii au arătat că știu foarte bine cine sînt autorii războaielor și că popoarele, ținîndu-și în jurul lumii, prin unitatea sa, le pot împiedica.

35.000 de tineri din cinci continente și-au luat rămas bun de la Moscova: ospitalieră, de la minunații tineri sovietici. Ei duc cu dînșii imaginea de neuitat a muncii și realizărilor pașnice ale oamenilor sovietici, imaginea celor două săptămîni petrecute laolaltă sub nobilul stindard al florei prieteniei.

Festivalul s-a încheiat. Dar așa cum apa lovită într-un loc își propagă la nesfârșit undele, el își va răspîndi ecou și mesajul de pace și prietenie în întreaga lume, mai departe, mereu mai departe făcîndu-le să răsune peste munți și oceane, peste luni, peste ani...

Marian GRUIA

Elanul tinereții te fură... chiar dacă ai barbă argintie...

HABIB BURGHI-BA, primul președinte al celei mai tinere republici din lume: Tunisia. Liderul partidului Neo Destur a fost ales în unanimitate de către Adunarea Națională recent constituită, după ce beșul Tunisului, omul colonialiștilor francezi, a fost înlăturat de la putere.

J. B. S. HALDANE, cunoscutul savant biolog britanic, a hotărât să părăsească Anglia spre a se stabili, cu întreaga sa familie, în India. El a declarat marșistilor că dorește să trăiască liber, într-o țară unde „nu există arme străine cantonate la tot pasul”.
„Mă refer — a adăugat emfaticul om de știință — la americani, atunci când vorbesc de rupe străine”.

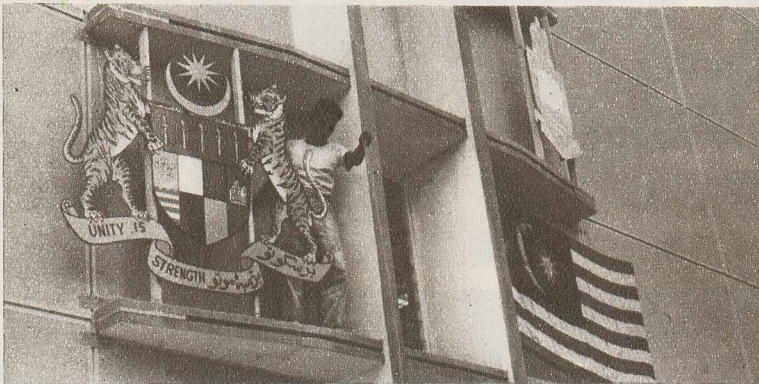

JOHN BAGGOT GLUBB, faimosul agent al imperialismului britanic în Orientul Mijlociu, a reîntrat în arenă. De asta dată, după cum relatează ziarul egiptean „El Abram”, fostul comandant al legiunii arabe — izgonit anul trecut din Iordania — și-a făcut apariția la comanda trupelor britanice care au invadat Omanul.

LT. COL. KIM HAI SUK care pînă de curînd făcea parte din statul major al Corpului II al armatei lisimanieste, a trecut în R.P.D. Coreeană, în semn de dezicere față de politica războinică a securilor conducătoare sud-coreene.

VIZITA DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE A U. R. S. S. în frunte cu N. S. Hrușciov. A fost primită cu deosebită căldură și cordialitate de populația Republicii Democrate Germane, care a salutat-o ca pe o nouă și importantă contribuție la întărirea prieteniei dintre cele două țări.
În fotografie: aspect de la uriașul miting ce a avut loc la Berlin în cinstea delegației sovietice.

SI MALAYA își va dobîndi independența, după decenii de dominație colonială britanică. În urma unui acord încheiat între reprezentanții guvernului britanic și șefii statelor malayeze, la 30 august, în cadrul unor grandioase festivități ce vor avea loc la Kuala Lumpur, se va pune capăt suzeranității britanice asupra Malayei. În fotografie: muncitorii pavoazînd o clădire din Kuala Lumpur, în vederea festivităților din ziua proclamării independenței.

PATRONII AU CEDAT în fața puternicei presiuni exercitate de lupta grevistă a salariaților de la instituțiile bancare pariziene. Peste 100.000 funcționari și-au reluat lucrul, după o grevă care a durat aproape trei săptămîni, silindu-i pe marii patroni să se satisfacă revendicările legitime.

GARA VICTORIA din Londra înută cu asalt de o mulțime imensă de călători care au trebuit să recurgă la mijloace de transport pe căile ferate, în urma grevei celor 100.000 de șoferi de autobuse din capitala Angliei. Adevărate acrobații a trebuit să facă fiecare londonez pentru a-și asigura un locșor în trenurile supraaglomerate.

regards

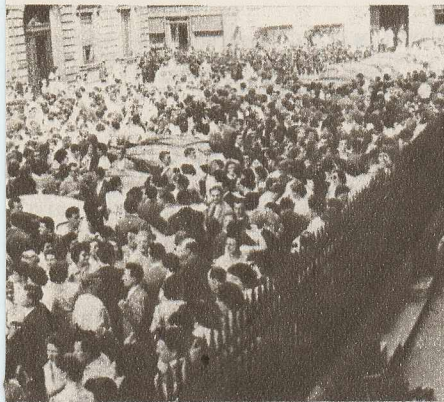
SOLUTIONS
POUR
L'ALGERIE

↑ **ADEVĂRUL DESPRE ALGERIA** n-are viza de intrare în această țară transformată de colonialiștii francezi într-un imens lagăr de concentrare. Tocmai pentru că a cutezat să dea în vileag realitatea în ce privește Algeria, acest număr din revista progresistă franceză (reproducem coperta) „Regards” a fost confiscat la Alger de către autoritățile franceze.

I. F. Dulles, ingerul salvator... al frustrurilor de armament!

Desen de Cik DAMADIAN

ORIZONTUL 290 al minei Săsari (Bala Mare) a participat activ la înțrecerea socialistă în cinstea Zilei Minerului. Maistrul Vasile Borea discută cu șefii de echipă din raionul IV, de care răspunde, despre rezultatele acestei înasfelișite întreceri.

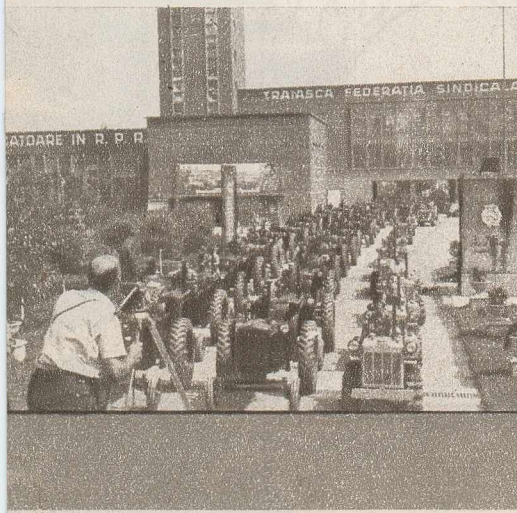
LOCUINȚE PENTRU MINERI s-au construit și cont să se construiască în toate regiunile miniere din țară. De ce au fost date în folosință noi blocuri muncitorești la Ca și Nistru (regiunea Bala Mare).

ÎN PE OSTROVUL MALIUC operațiunile de recoltare a tufului sau o ampoare din ce în ce mai mare. Mașini de lucru execută lucrări complexe de înaltă productivitate. Stuful Deltei Dunării a devenit o nouă și considerată bogăție a patriei noastre.

PRIMUL FESTIVAL AL TINERETULUI BUCUREȘTI s-a desfășurat între 8 și 11 august în cinstea marelui Val al păcii și prieteniei de la Moscova. Impunătoare demonstrații, pasionante întreceri sportive, un vesel carnaval, rătăcile manifestări artistice au făcut ca zilele festivalului să zboare ca gîndul și să lase participanților amintiri neșters.

O DELEGAȚIE A SINDICATELOR MUNCITOREȘTI DIN GRECIA se află într-o vizită prietenească în țara noastră, la invitația Consiliului Central al Sindicatelor din R.P.R. Oaspeții greci vor vizita câteva centre din țară, pentru a cunoaște viața muncitorilor de la noi și organizarea lor sindicală.

LA UZINELE DE TRACTOARE „Ernst Thälmann” din Orașul Stalin, operatori cinematografici sovietici și români filmează o scenă din documentarul închinat celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

← Primele boabe de grâu din noua recoltă

colă. Întîi s-a dus bătălia pentru sămînța de soi. Nu se duceau oamenii la centrele de schimb. Refuzau cu îndărătnicie trioratul, saramuratul. Cît despre înlocuirea rarității cu prășitoarea, a fost și mai este încă, prin unele comune, motiv de luptă aprigă de convingere.

— Ani de zile — îmi spune șeful secției agricole a sfatului, ing. Marin Nicolae — am folosit planșe, fotografii, conferințe, organizări de vizite la tarlalele gospodăriilor colective, pentru a demon-

Nu i se cerea prea multă specialitate. Șeful organizației politice — de la liberal la averescan — selecta: să fie cel mai bătaș, mai înstărit și mai devotat om de-al lor.

Și astfel s-au cultivat decenii de-a rîndul ogoarele țărănilor individuali, ca pe vremea tăicuțului Traian, al vrăciului cuman și al lui Bakîr-gazî, cel de pe ulița de lingă turnul Giurgiului.

G.A.C. „7 Noiembrie” din comuna Ghizdaru 18 tone orz de pe 6 hectare. Ferma horticolă din Băneasa, același raion, aparținînd Ministerului Bunurilor de Consum, a scos 36 tone orz după 10 hectare. Marcu C. Petre, țaran individual din comuna Oinac, satul Branîștea, a scos de pe 0,87 ari, 2.250 kg grâu, fiind pri-

Rămănos Beck,

de Anton ALEXE

Fotografii de M. IVANCIU

Cînd am hotărît să fac un reportaj agricol și i-am spus secretarului e redacție că-mi aleg raionul Giurgiu, n-a fost împlîntor. Nu m-a entat nici apropierea terenului de apitală — două ore distanță cefe-stă — nici proverbiala bogăție gricolă a fostului județ Vlașca (vezi „Vlașca și Teleormanul”...) Altele au fost motivele. Și, cred, estul de valabile.

Ca pe vremea lui Bakîr-gazî...

Cunoșteam încă, din urmă cu vîlți, cu foarte mulți ani, felul eosebit de muncă al țărănilor e pe valea Dunării și al ceor din „puțin mai spre deal”. radiție rămasă de pe vremea acilor, a cumaniilor, a turci-or și, mai cu seamă, cumplita roștenire lăsată de regimul burhezo-moșieresc, care, pentru a ne coate țară „eminamente agricolă”, erea permanentul concurs al pelare-ri și plugului de lemn.

Mai era de mirare că țaranul lășcean triora sămînța la taica opa, care-i binecuvînta de rod — o dată pe an, pentru o pereche — o cocoși albi — ogorul? Că nu virlea bobul în brazdă decît după e-i aproba cucul din cracă? Și că — ar fi tăiat spicul în zi de Foca i în alte la fel de știute zile e sărbători, rele pentru incendii, flici, aprinderi de hojoci, inec și ughiț?

După cum era un lucru obișnuit, n Vlașca — județul care vărșa de e hectarele moșierești zeci de mii e tone de boabe în șlepurile anco-ate în canalul Sf. Gheorghe — ca ăranul să cumpere de la negustol din oraș ceapă și zarzavat, fine și untură.

Îmi reamintesc — și cei din co-una Daia îi știu și numele — de n țaran care prin '34-'35, a emănat pe cele patru pogoane are le avea, chiar lingă șosea, ărar. Nici astăzi nu pot să mă umiresc cine și ee l-o fi îndemnat ă cultive iarba asta, pe o supra-ță din recolta căreia toate babele recupețe de zarzavat ar fi putut limenta timp de o sută de ani iața Giurgiului, a Zimnicei și Ca-afatului...

Ofensiva împotriva ignoranței

Grea, lungă și grea a fost lupta n raionul Giurgiu pentru schim-arearea metodelor de muncă agri-

stra că prin fo-losirea rarității se pierde cel puțin un vagon de apă la hectarul de porumb. Și abia cînd oamenii au văzut cu ochii lor, timp de cîtiva ani, că recoltele colectivelor care au folosit sămînța aleasă, pusă la vreme și prășită, sînt cu 500-800 kg mai mari la hectar decît ale individualilor, au început să se convingă.

Acum se folosește prășitoarea în cea mai mare parte a raionului. Mai mult, unii țărani și-au cumpărat prășitoare ori și-au transformat plugul, folosindu-l pentru ambele lucrări.

Sînt cîtiva ani buni de atunci. În comuna Pietrele, technicianul Zlate Anghel, îndemnat de secția agricolă a sfatului, a încercat boabe de porumb selecționat, în mici parcele de pămînt. Rezultatul l-a făcut să-și continue experiențele. Folosind soiul I.C.A.R. 54 pe o suprafață de 150 ha pe tereul întovărășiților din comună, porumbul a dat 3.500 kg pînă la 4.000 kg boabe la hectar.

S-a dus vremea dacului, a cumaniului și a turcului pe ogoarele din Vlașca de odinioară. Acceptarea de către țărani individuali a noilor metode și mijloace de muncă s-a produs pe măsură ce recolta confirma rezultatele experimentale. Acum, suflul nou pentru folosirea științei în muncile agricole bate din plin. Și rezultatele nu întîrzie; de la un an la altul sînt tot mai bune.

Media de 3.000 kg porumb la hectar este o cifră care, vară cu vară, se cere depășită, pentru mîndria și bogăția agricultorilor.

Grîul nu stă mai prejos, media de peste 2.000 kg la hectar fiind un barem de onoare.

A dispărut agentul...

Nu vreau să revin, nu doresc să insist. Cine se preocupă în trecut (știți care trecut) de „problemele” agriculturii?

Trei personaje: domnul ministru de agricultură, care semna cite un buletin la 30 de zile, citea la șase luni o conferință la radio și o dată pe an vizita prin județe vreun moșier ce-l aștepta călare, cu taraf și ospetie, la marginea proprietății. Apoi, moșierul, care descoperise că cea mai bună mașină agricolă e însuși țaranul cu aburi de nădușeală, ce poate fi tras pînă la cîmp unde lucrează din zori și pînă în frîntul șalelor, cu cel mai ieftin combustibil național: mămăliga. Al treilea personaj, și nu mai puțin ilustru: agentul. Agentul agricol.

Bakîr-gazî!

Și acum, tovarăși, voi care urmăriți construcția pe alte linii și nu știți, n-ați aflat, ori poate chiar nu v-ați fi închipuit că atît de repede...

Da. Au dispărut și acei agenți agricoli de care aminteam. Azi, în satele din fostul județ Vlașca există adevărați îndrumători ai agriculturii, ingineri agronomi și tehnicieni cu pregătire temeinică. Legătura universitate-știință-țaran-ogor se face nemîjlocit... Și se pare că oamenii știu cum și de unde vine asta. Rezultatele în muncă sînt scrisori de mulțumire cu o singură adresă: partidul.

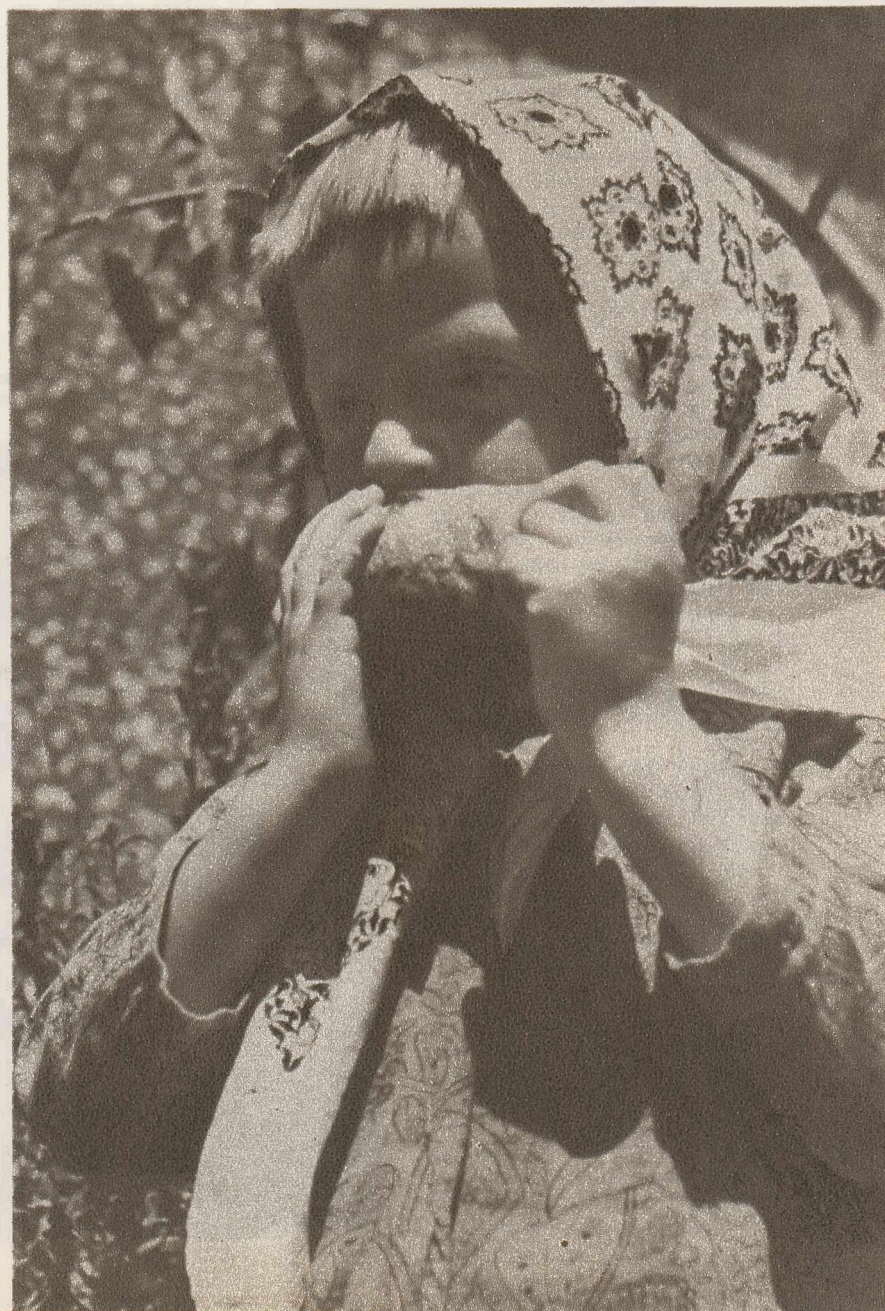
G.A.C. „Ștefan Gheorghiu” din comuna Putinești a recoltat de pe 20 hectare, 63 tone orz, cu o medie de peste 3.000 kg la hectar, iar

mul la treier și la contractări. Chelaru St. Ion din comuna Pietrele, întovărășit, a luat de pe 0,75 ari, 1.750 kg grâu, ceea ce dă o medie de 2.340 kg la hectar. În comuna Vieru, Tudor Cițu de 48 de ani, mijlocas, a scos 2.200 kg grâu la hectar, iar Ciovică M. Stan a atins 2.400 kg grâu la hectar.

Plan împlinit...

Președintele Sfatului popular al raionului Giurgiu, tovarășul Apostol, are părul cărunțit pe la tîmple, privirea blindă și multă experiență în muncă.

Călătorim împreună pe unul din cele patru fire care leagă orașul de comuna Vieru (știți, aceea cu plutonul de ostași trimiși la ocnă în 1907). Două fire sînt înșirate pe stînga: Dunărea și clăile cu snopii de grâu. Alte două, pe dreapta: șoseaua și pădurea de porumbi.

Bună pînă →

Dunărea își poartă briza dulce-acrișoară peste tăvile de aur ale tarialelor proaspăt bărbierite de spice. Valurile de un verzuî-închis ale porumbilor se leagănă într-un ocean nemăsurat de mare, care încopciază orizontul...

— Stai!

Șoferul a oprit mașina.

— Ce-i? — întreb.

S-a repezit tov. Apostol în pădurea fragedă. A făcut pirtie. Ne arată. Cite trei ciucăli pe firul de porumb.

plătește și 10 la sută în plus. Ceilalți ar vrea să dea și ei la același preț statului.

În cele din urmă se telefonează la oraș și se cer instrucțiuni.

Piine caldă

La arie munca este în toi. Cetele își împărțite la batoză, la clăi, la stogurile de paie. Furcile se înfig lacome și ridică pachete mari de snopi. Cei de la gură le prefiră, pentru ca să le poată bate bine cășorii, zmulgându-le pină la ultimul bob.

Mecanicul Tetișor, smolit la față de fumul Ruston-ului, îl îndeamnă pe Ion, ucenicul de numai 14 ani:

— Stringe cheia la aburi...! Vezi cureaua... Mai dă-i unsoare, n-o auzi cum cere?

Tetișor e cel mai priceput mecanic de „sisteme” din raion. De la Roston pînă la Clyton și Fletter. Ion, ucenicul, e fiul lui.

— Îl pregătesc pentru combină, tovarășe — se adresează el președintelui, zîmbind sub masca de negreală care-i acoperă obrazul.

★

Miroase a piine caldă.

La margine de arie, pofticioși, copiii și nepoții revoltașilor din '907 n-au mai avut răbdare. Din primele spice, bătute cu ciomagul, au măcinat, pe cîmp, în tiugă de piatră, un căușel de făină.

Țărani și-au scos pălăriile mari de pai, șepcile și, cu capetele descoperite, sub cerul liber de nori, au prins să mestece încet, solemn, prima îmbucătură smulsă ast an pămîntului.

Moș Radu Pirvu, revoltașul din '907, taie din piine nouă.

— Iată: acolo-s patru.

Ne apropiem. Mezinul e plăpînd. Abia i-au dat tulleiele. Îl pipăi cu băgare de seamă și-i desfac pușintel scutecele de frunză. Are pielea ca chihlimbarul. Miroase a lapte. Ce l-aș mai minca fript pe jărătic sau opărit în apă clocotită! Încerc să mă-nfrînez, dar nu reușesc. Mușc adine, sălbatic. Bobul crud plesnește și îmi umple gura cu un gust de aluat dulce și parfumat...

Am pornit iarăși. Ne-am oprit în capul dealului, la moara „Biruînța”. Curtea e plină de care cu grîu din noua recoltă, adus la măcinat. Ilie Drăghie cîntărește în palmă bucatele.

— Cum stai? — îl întreabă tovarășul meu de drum.

— Peste! — și-i ride fața toată.

„Peste” înseamnă că a trecut G.M.A.-ul agricol: 2.000 kilograme la hectar.

La Slatul Popular din Vieru, discuție aprinsă. E vorba de contractările de cereale. Cei mai mulți dintre țărani au semnat contractări cu statul în primăvară, „pe verde”. Adică atunci cînd grîul abia răsărise. Un leu și 35 de bani de kilogram, plus 7 bani transportul de la arie la bază, în Giurgiu.

Alții, mai puțini, s-au lăsat pe așteptate. „Să vedem cum vom ieși cu bucatele”. Acu' le pare rău. În oboare a început să vină marfă. Grîu nou. Recoltă mare. Abundență. Prețul este sub cel obținut de cei care au contractat cu statul. Mai mult: aceluia care au apucat să contracteze în grup, li se mai

Noapte de august

de I. PĂTRAȘCU

Asfințește soarele pe după lungi căpite... Funigeți ploaie. Luna, arcuită ca o cupă, varsă miere peste piine nouă.

Carul Mic și a înjugat juncanii și-a pornit—și el, și Carul Mare— să se ntreacă grabnic cu plăvanii cei ce-n sat duc piine spre hambare.

Dar acolo-n cer rămîn codașe carele—că pină fac o roată, cele pămîntești de pe fâgase string pină la ziuă holda toată.

Soarele, abia ieșit, mai prinde cel din urmă car de pe coclaur și din cîte raze își aprinde li mai svirle n virf un snop de aur.

O nevestă a frămîntat la repezeală, într-o copăiță, coca.

Forma, mare cit o pălărie, se coace într-un țest așezat la fund de gropan, în jar.

S-a strîns toată ceata de la treier, în jurul țestului. O femeie, cea mai în vîrstă, sparge gura țestului improvizat. Se face liniște. Batoza a amușit. Doar țîștitul greierului dinspre malul apei...

Piine apare cu coajă de zahăr-caramel, fierbinte, aromitoare, biruitoare.

Moș Radu Pirvu, revoltaș din '907, a venit la arie cu cele două decorații pe piept: Steaua Republicii și Comemorarea a 50 de ani de la răscoală. Piine a din grîul lui și al celor doi feciori.

Și-a făcut loc printre rînduri, a scos cichia de la brîu și a tăiat cu ea în două, în patru, în opt. A rupt un colț și a azvirlit cîte o bucăciță din piine înspre răsare, către apune, spre miez de zi și de noapte.

— Să fie de amintirea fraților de răsmeriță care au căzut în drum și n-au prins să mînuce din piine asta.

Țărani și-au scos pălăriile mari de pai, șepcile și, cu capetele descoperite, sub cerul liber de nori, au prins să mestece încet, solemn, prima îmbucătură, smulsă ast an pămîntului.

Moș Pirvu își alunecă căutătura și spre noi.

— Ține, măi tovarășe președinte, o bucată. E bună?

— Faină.

— Atunci spune-le și la București cum e piine nouă.

★

Prin fereastra vagonului privesc turnul din centrul Giurgiului, care alunecă repede în urmă.

Adio, împărate Traian! Adio, vraci cumani și Bakir-gazi!... Sîntem în epoca combinei, a mediei de peste 3.000 kilograme porumb și peste 2.000 kg grîu la hectar, epoca socialismului înnoitor.

Frîng în palme o roșie de 610 grame, cumpărată la restaurantul gării, și-i oferun sfert din ea fetei mele, care se uită uimită la fructul uriaș.

În pervazul ușii, conductorul zîmbește:

— Roșie de Vlașce... Poftă bună!

VÎRSTA: 100 DE ANI

Scena de mai jos s-a petrecut mai demult, pe cînd lătoream de la Timișoara la goji. Acolo unde apele găi taie șoseaua în două. malul stîng al râului, nșiruire, într-o ordine așoape perfectă, ulițele largi curate ale Chizătăului, sat numit în Banat atît prin tradițiile sale culturale, cît prin recoltele sale bogate. Elisabeta străbătea ulița zului cu pași mărunți de trînică, zorînd cît o țiau puterile, în ciuda zăfului lunii lui cuptor. Oua codane de vreo 10 ani, cravată roșie peste iia năteană, veneau dinspre ația de tren. Și cum baba se putu opri să nu le trebe, ele-i spuseră cum cheamă: Oltea Corăbaș și Ileana Tîrziu. Ba chiar și se întorceau de la Luji, unde mergeau să ia lecție de pian.

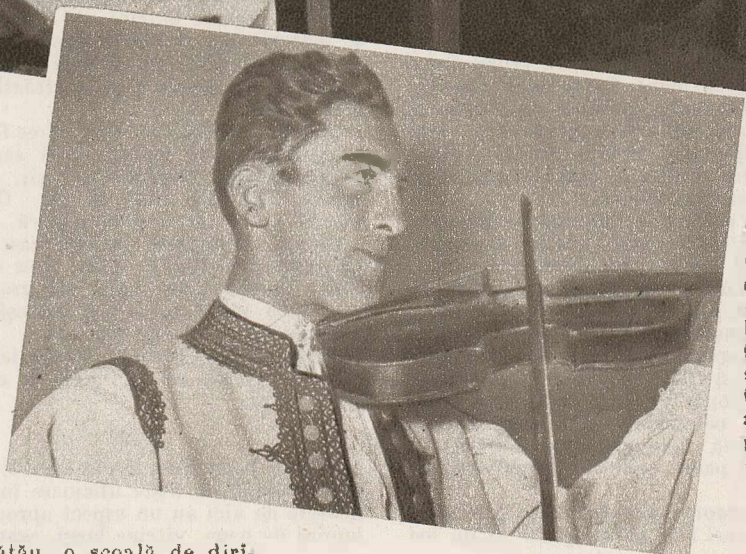
— Ei, așa da, așa da, use baba, pornindu-se iar drum.

(O fi ducînd-o gîndul la Horea, nepoțelul ei, care abia să se înscrie la conservator). Și porni mai de-

parte, repetînd pentru sine: „Ei, așa da, așa da...”

Se îndrepta către cîmp, să-și adune nepoții pentru repetiția programului artistic de la cîminul cultural. Trei decenii cîntase Elisabeta Micu Borchescu în corul satului și, cînd bătrînețile au gonit-o de pe scenă, și-a trimis în loc-i vîlștatele cele tinere ale familiei. Nepoții i-au făcut cîntece. Horea, de pildă, a îndrăgît într-atît cîntecul, încît a fost musai să-l trimită la școală să învețe a zice din cîteva instrumente: mai mult din toate, s-a legat de fagot. Bătrîna îi legănase pruncia cu povești, iscusit grăite, despre corul satului, cel bătrîn de aproape un veac. Știa tot atîtea cîte erau consemnate în monografia scrisă de părintele Sever Șepețeanu, dirijor al corului pînă în 1950, care moștenise această misiune de la străbunicul Popa Trifu, cel care în 1857 înființase corul. Elisabeta își amîntea toate, mai abîtîr decît un cronicar: cum, în 1880, cînd se înființase în sat la ei, în

Oltea Corăbaș (10 ani) și Ileana Tîrziu (12 ani) vor trece poate cîndva pragul satului ca pianiste de talent...

↑ Cea mai învîrstă coristă din comună — Elisabeta Micu Borchescu — povestește nepoților și strănepoților povestea corului din Chizătău... În fața lor, pe masă: repertoriul din 1899 al corului.

Chizătău, o școală de dirijori, zece oameni din sat — țărani muncitori — au purces într-acolo să învețe, apoi au pornit iar să cînteciere împrejurimile și au alcătuit coruri pe la Ictar, Bobșă, Coștei, Belinț și alte sate. Peste 80 de coruri țărănești s-au înființat după chipul celui din Chizătău. În sat s-a făcut atunci și o bibliotecă muzicală. Corul din Chizătău și-a scos apoi fața în lume și a dat concerte la Arad, la Orșova, la Sibiu. S-au aliniat, rînd pe rînd, în istoria corului cupele premiilor I cîștigate în 1882 la Timișoara, în 1888 la Lugoj, în 1937 la Recaș. Își amîntea „olimpiadele corale” anuale din Chizătău, unde erau pofțite să se întrecă toate corurile din satele vecine; frunțașii căpătau „steagul olimpiadei”. Își amîntea jubileul de 80 de ani de ființare a corului și toate concursurile de cîntece la care au venit să judece muzicienii vestiți: Tiberiu Brediceanu, Ion Vidu, Filaret Barbu...

Cîminul cultural din Chi-

zătău e plin de viață. Cor cu zeci de voci, orchestră, echipe de dans și de teatru, instruite de învățătorul Corăbaș și discipolii lui, încît au trecut din etapă în etapă pînă la finala din București a concursului. Patru generații de artiști amatori au fost de fapt încununete astfel. Poți întîlni aici pe țăranul întovărășit Constantin Suman dirijînd orchestra, pe Toma Dimitrie cîntînd la vioară („după note, vezi bine!”), pe Elena Bejenaru, soția viitorului agronom, zicînd „Floare bănăteană” sau „Cine aude-a mea guriță”. Iar printre spectatori o vei întîlni negreșit și pe Elisabeta Micu Borchescu, ascultînd cu încredare: vrea să învețe strofe de cîntece noi pentru ca atunci cînd corul își va sărbători centenarul, să se suie pe scenă și dînsa — una dintre cele mai vechi coriste din sat.

Virgil LAZĂR

Fotografii de S. ȘTEINER

↑ Un solist prețuit: țăranul muncitor Toma Dimitrie.

Bătrîna coristă e o bunică mîndră: nepotul ei, Horea Pava, a absolvit Școala medie de muzică din Timișoara ↓

Jurnal vietnamez (1)

PE MALUL FLUVIULUI ROSU

de Bogomil NONEV

Ziaristul bulgar Bogomil Nonev, redactor-șef al revistei „NAȘA RODINA” din Sofia, care a întreprins nu demult o călătorie în Republica Democrată Vietnam, ne-a transmis, pentru cititorii „Flacărilor”, un interesant reportaj a cărui primă parte o publicăm în paginile de față.

„VINĂTORII” DE ȚINTARI — ZILE ȘI NOPTI LA HANOI — CEEA CE N-AU PUTUT PRĂDA COLONIALIȘTII — LACUL SPADEI RESTITUITE
CONVORBIRE CU LING NGOS CEAC — PLOAIE ÎN DELTA FLUVIULUI ROȘU — DE CE N-A AVUT NOROC GENERALUL DE CASTRIE.

Ceasurile din prima zi a so-
sirii mele la Hanoi au trecut repede.
În clădirea mare și galbenă e liniște. Din bal-
conul larg se vede strada asfaltată și micul
lac de la capătul ei. În jur, arbuști de lămii,
palmieri și stejari veșnic verzi.

Până la apusul soarelui, nu s-a auzit nici un
fel de zgomot. Pământul și grădinile amorțiseră
într-o toropeală umedă și fierbinte. Dar după
aceea a înviat totul. Din tavan ventilatorului
își poartă cele patru aripi, încercând să împrăș-
tie intrucitva zăpușeala și miile de țintari și
musculițe care se înmulțeau peste tot. Îmi
arunc privirea spre pat. E acoperit cu o plasă
mare, deasă, care luminează domnia insectelor
și mă pune la adăpost de ele.

Cearșiful alb păstrează o umzeală răcoasă
și e plăcut. Îmi zic: voi adormi curînd. Deasupra
mea ventilatorul se-nvîrtește somnoroș și uni-
form. Deodată larma nopții este străpunsă de
un țipăt infundat. Din tavan mă privesc, curios,
ochisorii unui gușter verde care mișcă uimic
capul și o ia la fugă cu picioarele lui abia cres-
cute, uiflindu-se speriat în lături. Îl privesc
și, vai, mai descopăr unul, și încă unul, apoi
al treilea și al patrulea... vreo zece gușteri
care-și împărțiseră tavanul în perimetre, se
gonesc și sar, de parcă s-ar găsi pe un stadion
sportiv.

Să știi că deasupra patului tău se plimbă o
mulțime de gușteri zău că nu poate fi de loc

plăcut... Așa a fost în prima,
în a doua, în a treia noapte...
Apoi? Apoi m-am convins că aceste viețui-
toare, numite „taat-sun”, sînt foarte blînde,
adevărate pisicuțe, ce vinează cu precizie țin-
tării și musculițele...

În Vietnam există numai două anotimpuri:
vară și iarnă. Aici se întunecă brusc și se
luminează brusc. Și oamenii parcă sînt numai
tineri și numai bătrîni. Ai impresia că omul
se maturizează și îmbătrînește brusc, așa cum
se crapă de ziua sau se lasă noaptea.

Soarele cucerește repede străzile și Hanoiul
se trezește.

Strada se umple de lume. Trec fete îmbrăcate
în pantaloni de mătase albă sau neagră, cu
halate violete, portocalii, roșii, peste hluzele
curate încheiate pînă la gît. Glasuri tinere
răsună peste tot, strada respiră...

Aștept nerăbdător în fața casei să sosească
prietenii mei tineri, Lim, Ten și Ling Ngos
Ceac. În ușă apare Ling. Mă grăbesc să-l duc
pe strada lungă cu arbori pletoși, care-și lasă
umbrele dantelate pe trotuare.

Ling e tînăr, vorbește încet, iar în ochii lui
stăruie visarea și profunzimea creatorului: e
compozitor.

Trecem peste linia ferată care străbate orașul
și pătrundem în niște ulicioare înguste. Prăvă-
liioarele de aici au un aspect aproape european:
lumini de neon, vitrine largi, aranjate cu gust,

vinzătorul este însă invizi-
bil. El stă ascuns în spatele para-
vanului din fundul prăvăliei, unde croșeste,
coase, ciocănește, desenează — într-un cuvînt:
produce. Vietnamul aproape că nu are indus-
trie; colonizatorii își rezervau piața pentru
mărfurile aduse din metropolă. S-a dezvoltat
însă producția meșteșugărească: croitori, ciz-
mari, arămari, meșteri ai filigranei, aurari,
pictori sau impletitori de sîrmă.

Pe strada Ho Trang Tien, strada vechilor
zarafi, se află magazinele cu obiecte de artă.
Găsești înăuntru minunate tablouri pictate în
culori de lac, tabachere și șpîșuri de argint,
cutii de toaletă și sfeșnice de argint hătut. Într-
una din vitrine este expus un colț de elefant
pe care e gravat un înreg roman. Ce minunăță
este broderia de pe halatele de mătase, ce plasi-
că e sculptura în lemn, ce linie elegantă au vasele
și cîi de fantastic de bogat este coloritul tuturilor
acestor obiecte! Natura vietnameză a transmis
oamenilor de aici simțul delicat al ingenianării
tonurilor, cutezanța de a pune culori în care
să facă să trăiască pămîntul galben al orezăriilor,
cerul violet-închis, verdele întunecat al jun-
glei, dungile galben-cafenii ale tigrului, portoc-
oliul aprins al fructelor de papai.

Vietnamul este țara unei istorii jefuite și
transportate în sălile Luvrului și ale British-
Museum-ului, în colecțiile particulare ale sno-
bilor, în depozitele speculanților de artă orien-
tală. Dar meșterii au creat atîtea opere artistice
de-a lungul mileniiilor, încît colonizatorii n-au
putut prăda totul.

De pe malul sudic al „Lacului spadei resti-
tuite” se vede o insulă mică. Pe podul lung tre-
cem apa liniștită pe care plutesc naferi. Pășim
peste pragul unui vechi templu budist cu in-
scripții chidate. Aici se pot vedea particulari-
tățile unei arhitecturi cu influențe chineze și
indiene în același timp.

Influența chineză e lesne de ghicit, după cele
patru elemente vegetale sacre: pinul, piersicul,
bumbacul și crizantema. Ele sînt folosite la
decorarea celor mai scumpe părți ale templelor
sau palatelor din China. În rînd cu ele, în ierar-
hia decorativă sînt cele patru animale: dra-
gonul, teul, broasca țestoasă și pasărea phoc-
nix.

Dar monumentele vietnameze mărturisesc și
o puternică influență indiană: cula și statuia
lui Budha din interiorul pagodei, pe un soclu
care seamănă cu un lotus desfăcut...

Liniștea monahală a templului, mormăielile
preotului care vrea să-ți explice totul, au rămas
pe insula de pe lac. Acum ne-nconjoară din nou
larma orașului.

Am ieșit în piața largă. Razele dogoritoare
ale soarelui de amiază ne orbesc. Mă opresc o
clipă să aud vocea lui Ling.

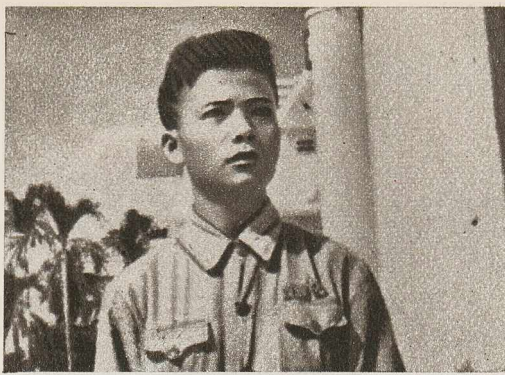
— Asta e piața orașului. În 1946, aici s-au
dat cele mai crîncene lupte cu ocupații.

Abia acum observ tencuiala caselor ciuruită
de gloanțele mitralierelor, balcoanele cu grila-
jele rupte și cîteva clădiri arse, în al căror moloz
a crescut iarba. Aici s-a dat, cu cîțiva ani în
urmă, lupta de eliberare a poporului vietnamez.

— Cine mi-ar putea povesti despre zilele
acestea, Ling?

Țărânce vietnameze în drum spre tîrg.

Ostaşul Hoang Dang Vin, cel ce l-a capturat pe generalul francez De Castrie.

— Nu ştiu — răspuse el modest. Aş putea şi eu, dar nu mă pricep: eu compun cîntece...

Tăcu o clipă, apoi adăugă cu vocea puţin sugrumată:

— Aici am auzit pentru prima oară ţiuitul gloantelor... Cîteodată îmi pare că asta s-a petrecut debutat de tot, înainte cu cincizeci, o sută de ani — se auzeau vorbele rare ale lui Ling. Mi se pare că de cînd m-au născut ţin puşca în mîini. Şi în gînd mă văd atacînd pe franţuşi, culcat în mlaştina orezării şi încercînd să-mi smulg bandajul îmbibat de sînge de pe braţ. Am crescut aici, la Hanoi, în strada Bisericii...

... Amintirile lui Ling, omul de treizeci de ani de laşă mine, compozitor şi dirijor, luptător în armata de rezistenţă din Hanoi şi în jungla din Bietbac, se mistuie în luptele de apărare din Hanoi, care au ţinut două luni. A fost rănit la ambele picioare. A trebuit să fie dus la spital. Puţin înainte de a cădea oraşul, doi partizani l-au luat de umeri şi l-au transportat într-o colibă de bambus lângă Fluviul Roşu.

— Uite, pe aici am trecut fluviul cu o ambarcaţiune mică — arată el cu mîna. Ne oprisem pe podul „Dumer“, lung de 1672 metri...

Mi-arăută privirea spre Ling. Astîmpul îi luminează faţa. El priveşte însă la bancurile de nisip din apă, de parcă s-ar căzni să-şi aducă bine aminte de locul pe unde a trecut în zilele lui februarie 1947.

— În Hanoi m-am întors pe acest pod...

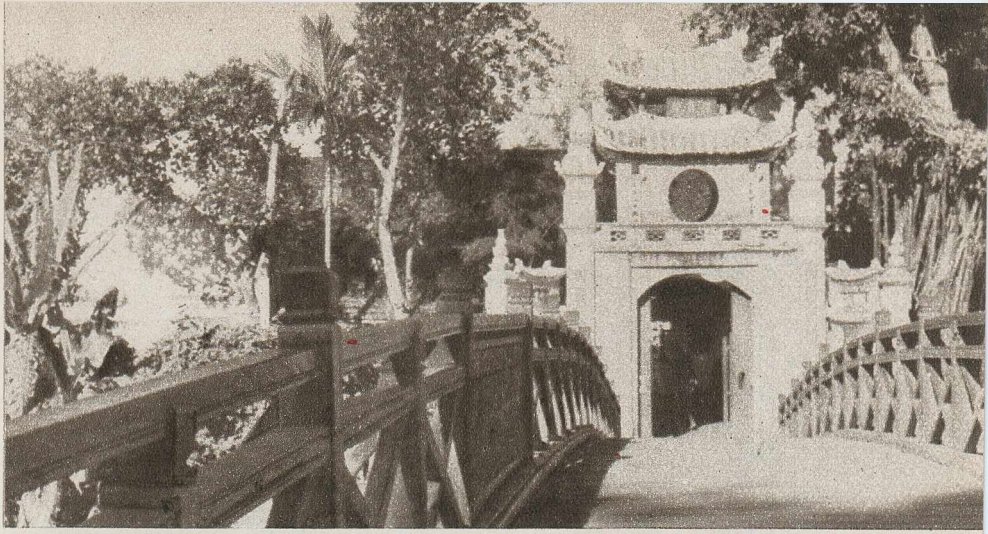
★

Pe acest pod urma să mai trecem peste cîteva zile din nou ca să mergem în delta Fluviului Roşu. Cădea o ploaie măruntă şi deasă.

Zburăm pe şosea avînd în părţi o imensitate de apă, cu colibe de lut acoperite cu trestie şi beţe de bambus. Locuitorii deltei trăiesc în mici insule, strînşi unii lângă alţii în acest ocean de apă care spală pămîntul roşu. Singurul loc ferit de inundaţie e drumul de asfalt. Te miră că, cu toată ploaia, vezi atât de mulţi oameni. Şoseaua este locul pe unde ei se duc de la un sat la altul, pe şosea vin seara oamenii să se plimbe şi să privească la maşinile şi autobusele care trec. Peste tot trec femei grăbite, cu cobilişe pe umeri.

Pe aici nu vei întîlni om cu mîna goală. Tăranul se întoarce de la orezărie cu coşurile pline cu rădăcini de lotuşi, din care îşi va pregăti supă. Dacă se duce în oraş cu fructe, la înapoiere va aduna bolovani din albia riului, cu care

Întrarea în vechiul templu budist, construit cu secole în urmă pe mica insulă din mijlocul „Lacului spadai restituite“ din Hanoi. Este vizibilă influenţa vechii arhitecturi chineze.

Colibe ale ţăranilor în delta Fluviului Roşu, căsuţe de lut, acoperite cu trestie şi beţe de bambus. În jurul lor, o imensitate de apă

să-şi consolideze casa. Femeia vietnameză parcă duce în cele două coşuri ţara întreagă: apa şi orezul, paneraşele de bambus pe care le va vinde în piaţă, oalele de lut, nucile mari de cocos, mandariţele verzi, bananele cărnose sau copiii delicaţi.

Ploaia se întesteşte. Cerul se întunecă mai mult, dar circulaţia pe şosea nu conteneste. Un copilăş de cinci ani duce o vacă de funie. Vaca agită capul şi coarnele ei mari se mişcă ameninţător. Copilul o priveşte calm şi îi vorbeşte prietenos. Privind cum cresc copiii vietnamezi, îmi pare ridicolă educaţia pe care ne-o dau părinţii noştri, care fac din copiii lor nişte fiinţe răsfăţate şi nu oameni. „Fereşte-te! Nu trece pe acolo! O să cazi! Nu pune mîna...!“ Şi aci? Aici pericolul îi pîndeste la fiecare pas nu numai pe copiii mici dar şi pe oamenii mari. În iarbă mişună şerpi veninoşi, în apa nămolosă a orezăriiilor — lipitori uriaşe, în junglă urlă tigrii. Dar copiii se educă şi se deprind cu viaţa în zăpuşala umedă a verii, în noroiul din orezării, în tufişurile dese ale junglei, şi cresc zdraveni şi neînfricaţi, se învaţă cu greutate şi abia ridicăţi pe picioare, încep să se lupte cu viaţa. Se înserează. Se vede tot mai greu. Numai din cînd în cînd în lumina farurilor se zăresc

cazemele de beton. Lîngă multe din aceste cazemate, în care sînt înmormintate miliarde de franci francezi, pîlpîie cîte o lumină. În ele s-au instalat oameni, amenajîndu-le ca locuinţe.

Opt ani de război. Opt ani de foamete, suferinţe, înfrîngerii şi victorii.

★

Ne-am oprit în apropiere de satul Nghia Lo. Acum trei ani domneau aici moartea şi pîrjolul. Farurile luminează cîmpia dimprejur. Se mai văd barajele de sîrmă ghimpată. Pe şoseaua aceasta au uruit tancuri şi care blindate franceze. Dar nimic nu i-a putut opri pe vietnamezi. Atunci — în aprilie 1954 — a început asaltul hotărîtor împotriva lui Dien Bien Fu. Aici tînărul comandant Doang Bu Hang a organizat străpungerea fortificaţiilor de lîngă Nghia Lo, în apropiere de capitală. Era necesar ca acţiunile militare să fie extinse în deltă, spre a fi izolate unităţile franceze care se pregăteau să atace dinspre Dien Bien Fu, spre a veni în ajutorul garnizoanei încercuite. Doang Bu Hang şi tovarăşii săi s-au arătat dîrji şi neînfricaţi. Erau supranumiţi „fantomă“, dar ei nu erau decît oameni simpli, care îşi iubeau ţara nobilită şi erau gata să-şi dea viaţa pentru ea.

★

Am stat de vorbă cu Hoang Dang Vin, flăcăul brunet, cu ochii vii, care l-a capturat pe generalul De Castrie. Povestea simplă, fără orgoliu, fără să se pună pe el în frunte. Dimpotrivă, repeta mereu „armata noastră“, „tovarăşii mei“, de parcă se temeă să nu facă vreă greşeală, să supraaprecieze isprava lui. Ce prăpastie despărţea pe aceşti oameni modeste, cutezători, de mutrele de paradă ale generalilor parizieni, de ceremoniile şi decoraţiunile lor! Generalul De Castrie trebuia să fie eroul nordului, „apărătorul civilizaţiei“. Fotografiiile lui ar fi umplut coloanele ziarelor, s-ar fi făcut filme speciale cu el, televiziune...

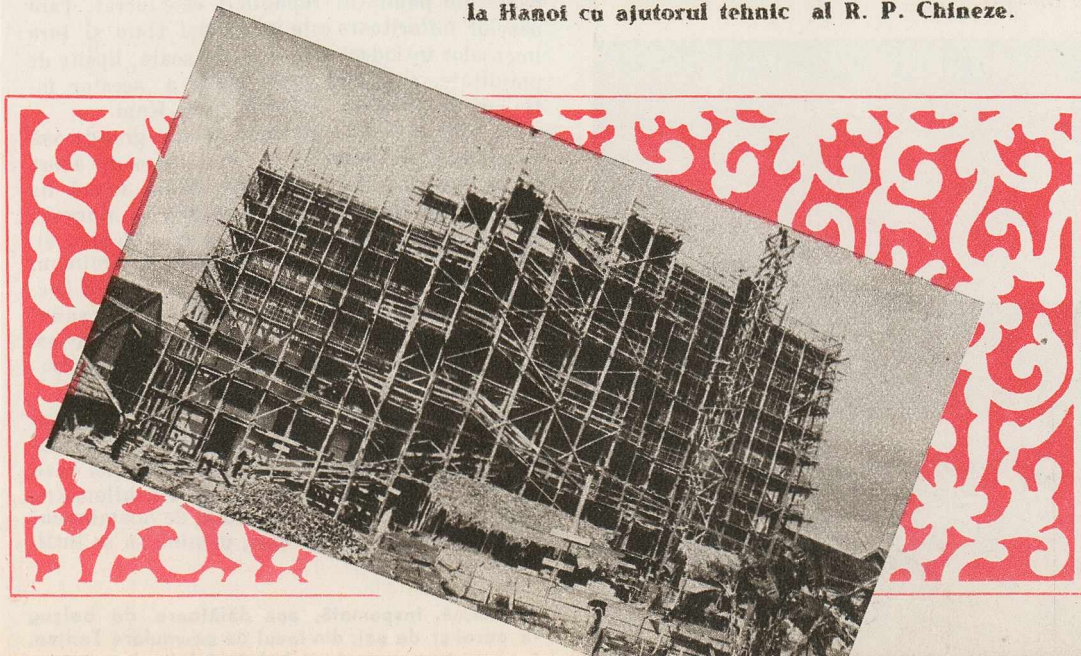
Toate acestea ar fi putut fi făcute, dar nu s-a întîmplat să fie aşa. Din „vina“ bătrînului iubit, cu barbişonul ascuţit şi rar, pe care întreg Vietnamul îl numeste „Unchiul Ho“, din cauza usuiă ca Ling Ngos Ceac, compozitor, ca Hoang Dang Vin, tînăr ostaş, ca Djap, doctor în drept, profesor de istorie şi geografie la liceul Tang Lang din Hanoi...

Inscripţiunile de pe zidurile caselor din vasta piaţă „vom muri sau vom trăi în capitala noastră“ n-au fost şterse.

Au murit mulţi, dar poporul trăieşte.

În romîneşte de GH. DINU

Noua fabrică de decorticare a orezului ce se construieşte la Hanoi cu ajutorul tehnic al R. P. Chineze.

Ieri și azi stau față-n față pe șantierul canalului Kara-Kum. Corabia deșertului era cîndva cămila. Acum se deschide drum de apă pentru vapoarele adevărate ce vor înlocui transportul pe cămille.

★

Pe traseu lucrează cele mai perfecționate mașini ferasiere, excavațoare pășitoare, screpere, buldozere, precum și diferite mașini de tragere. În fotografie: draga cu sorb „Sormoveț-12”.

În întinderea de necuprins a deșertului Kara-Kum se zăresc contururile unui vapor ce înaintează, parcă, prin nisipurile fierbinți. Nesfîrșitele dune din jurul lui par valurile împietrite ale unei mări dezlănțuite...

Să fie oare cu puțință?

Și, totuși, apariția ciudată nu este un miraj.

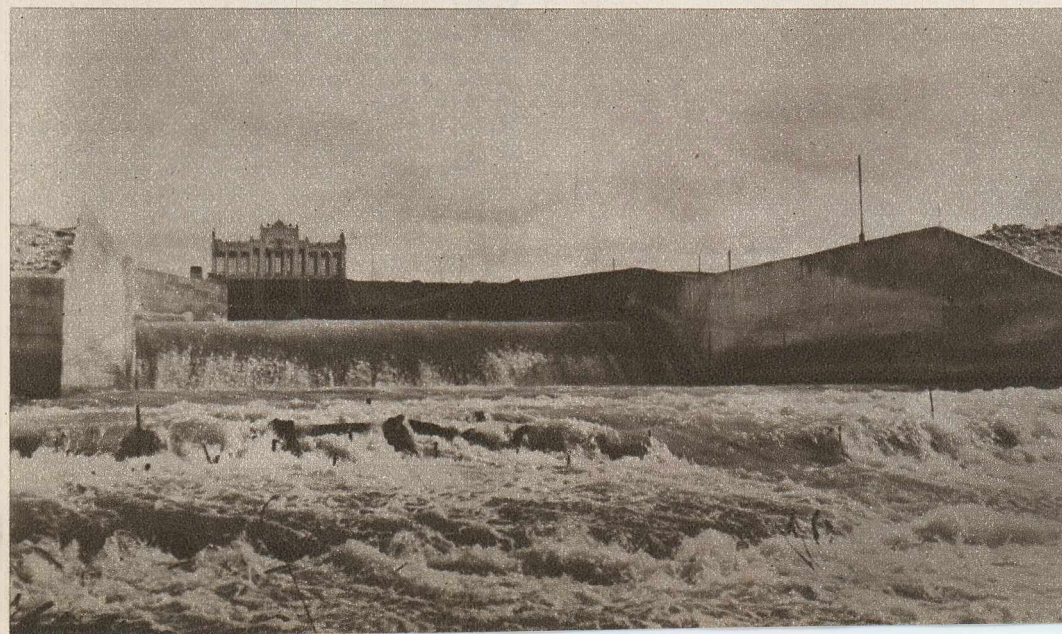
Acolo, în inima deșertului, printre nisipurile fără viață, oamenii sovietici taie albia unui

gigantic canal, care va duce apele marelui fluviu al Asiei Centrale, Amu-Daria, departe spre vest, la o distanță de 1.500 km.

Vasul, ce dă impresia că plutește pe oceanul de nisip, nu este altceva decît draga refulantă „Sormoveț-13” — unul din puternicele agregate ce lucrează pe traseul canalului Kara-Kum. Minunata mașină înaintează o dată cu apa, croindu-și singură drumul. În urma ei se așterne panglica lucioasă a unui rîu artificial adînc de 5 metri.

★

... „Apa este mama recoltei”, spune o veche zicătoare turcmenă. În ținutul acesta însoțit din sudul Uniunii Sovietice, unde verile sînt lungi, iar pămîntul bogat în substanțe nutritive, apa face adevărate minuni. Vastul teritoriu al Turcmeniei, ce se întinde pe o suprafață aproape tot atît de mare ca cea a Spaniei, este sărac însă în

AMU- VA ÎNVIA

izvoare de apă.

Rețeaua irigațiilor este și ea mică. Abia a suta parte din pămîntul republicii este lucrat. Țara oazelor înfloritoare este în același timp și țara imenselor întinderi pîrjolite de soare, lipsite de umiditate. Cea mai mare parte a acestor întinderi o formează deșertul Kara-Kum.

Canalul care îl va străbate va fi o grandioasă construcție de irigație, cea mai mare de acest fel în cel de-al 6-lea cincinal. Noua arteră de apă va lega fluviul Amu-Daria de rîul Murgab, și va continua drumul pînă la rîul Tedjen și, de aici, prin raionul Așhabad, pînă la Arciman. Ea va învia aproape o jumătate de milion hectare de pămînturi, sterpe pînă acum, din sudul Turcmeniei. Deșertul de odinioară se va transforma pe întinderi imense într-un meleag al belșugului.

În prezent, asaltul se dă pe traseul primului sector al canalului, de la satul Bossaga, pe Amu-Daria, pînă la orașul Mari—centrul vechei oaze Murgab. Lungimea lui va fi de 410 kilometri. Constructorii au pornit simultan, de la amîndouă capetele, dinspre est și vest, urmînd să se întil-

Năvalnică, înspumată, apa dătătoare de belșug va porni și de aci, din lacul de acumulare Tedjen,

nească. Specific în această construcție, spre deosebire de altele, este faptul că apa înaintează o dată cu albia canalului, venind în ajutorul constructorilor. Munca le este ușurată și de relief. O ușoară înclinație spre vest a terenului îi scutește de nevoia ridicării barajelor și a ecluzelor pentru crearea diferenței de nivel.

Gonind în pantă naturală, apele Amu-Dariei au înaintat pe albia proaspăt tăiată a canalului, cu aproape 200 kilometri spre Murgab. De la celălalt capăt, brigăzile de mașini terasiere ce vin în întâmpinarea apei au parcurs și ele peste 100 kilometri.

Condițiile în care se desfășoară lucrările sînt deosebit de grele. Constructorii au ajuns în regiunea nisipurilor mișcătoare, avînd de luptat cu „valuri” de nisip înalte pînă la 20-25 metri. Chiar și în timpul iernii înspăimîntătoarele uragane de nisip fac ravagii. Iar vara mașinile nu pot lucra decît în cursul nopții, căci ziua soarele necruțător incinge nisipul pînă la +70°. Dar în fața omului, înarmat cu voință dîrză și tehnică modernă, natura se supune.

Potrivit directivelor Congre-

DARIA DESERTUL

sului al XX-lea al

P.C.U.S., prima parte a canalului Kara-Kum va fi terminată în cursul acestui cincinal. Apele lui bogate vor alimenta cîteva hidrocentrale electrice. Suprafețele irigate vor crește cu peste 100.000 hectare. Prințre malurile împădurite, drumul de apă va fi străbătut de vapoare rapide de pasageri și șleperi încărcate cu mărfuri. Pe acolo pe unde altădată răzbăteau agale numai lungile caravane de cămile, caravane de vase moderne vor parcurge cu ușurință distanțele.

Arid și nefolositor, deșertul Kara-Kum n-a cunoscut de-a lungul secolelor decît arșița nemiloasă a soarelui și uraganele de nisip temute și blestemate de populația turcmenă. Apa, care ar fi putut transforma totul, rămînea inaccesibilă. Irigația era de domeniul fanteziei.

Azi, o dată cu făurirea drumului fără pulbere ce va străbate nesfîrșitele întinderi de nisip ale Kara-Kumului, visul de veacuri devine realitate.

SUS

FLUTURA DRAPELUL

— schiță —

de Maria ARSENE

Ilustrații de N. POPESCU

Poate l-a chemat Ion. Sau Vlad. Ori Stan. Era din Gorj, din Olt, de la Cîmpulung? Cine mai știe? Sînt treizeci și cinci de ani de atunci.

Dar parcă-l văd. Cu fața slabă, prelungă, în care ochii, ca două picături de smoală, te sfredeleau cînd îi îndrepta spre tine.

Erau mulți ucenici în fabrica cea mare de pe cheiul gîrlei, unde se tăbăceau pieile. Cei mai mici să tot fi avut unsprezece ani. Cei mai mari ajungeau pînă la optsprezece.

Erau mulți ucenici. Dar nici unul nu semăna cu cel care găzduia, vecin cu mine, în podul lui madam Tia. Bătrîna smochinîță care-și făcuse hotel din cele două cămăruțe igrasioase, din podul mucegăit, purtat pe arcuri în vîntoase și magazia ce sta, fără să se ndure—de ani—să-i cadă.

Îl vedeam în fiecare dimineață prin ferestruica odăiței mele. N-am putut pe atunci, astăzi mi-e mai greu să-i reconstitui vîrsta, identitatea.

Mă temeam de el, deși eram prieten cu mai toți copiii salahori din fabrică, cu care „băteam fotbalul” pe maidanul alăturat, lovind desculți într-o cutie goală de conservă sau într-un ghemotoc de cirpe legate cu sfoară.

Mă temeam de el. De privirea-i aspră, de nasul lui ascuțit care împungea ca un cui prin pielea galbenă a obrazului.

Nu se alătura niciodată jocului nostru. Privea o clipă tăcut, apoi se depărta, tîrîndu-și cu osteneală pașii, într-o pereche de bocanci mari, grei, scilicetiați.

★

Fabrica lui domn' Gligore anunța exact și printr-un fluierat prelung, că-s orele șase. Adică momentul cînd ucenicii trebuiau să fie prezenți la poartă, unde doi turci și un albanez, portari la control, făceau pontajul la intrare și percheziția la ieșire.

Două șuicre scurte consemnau în aer și urechi cu cinci minute mai devreme ceasurile șase și jumătate. Stăpînul, domnul Gligore Alexandrescu, scotise că cinci minute la fiecare din cele trei schimburi fac cincisprezece minute numai într-o zi. La cei aproape cinci sute de muncitori se aduna suma de 7.500 minute. Cifra care reprezenta munca a vreo 18 lucrători pe zi. Lucrători care nu-i cereau salariu ori spor de ore și nici nu-l amenințau cu greva...

Boc—boc—boc... ★

Un fluierat prelung.

Cu o jumătate de oră înainte, mă deștepta, vara, bocănitul tălpilor de bocanci cu ținte pe trotuarul pietruit; iarna, pe viscol, pe ninsoare, scrișnetul zăpezii.

Deschideam ochii și din pat îl zăream cum trece. În bluză soioasă de doc și pantalonii strîmți de aba, cu o pălărioară rotundă pe creștet, cu palme mici și degete subțiri, cum au copiii și flămînzii.

Știam atunci că-s orele șase și că peste o jumătate de oră trebuie să mă sciol, ca să mă pregătesc pentru școală.

Boc—boc—boc...

Ucenicul trecea cu mîinile în buzunare, dacă era frig, bălăngăindu-le din umeri, ca două limbi de clopot, dacă pe afară se-ncălzise.

Primăvara și vara, toamna și iarna, umbla cu aceleași baine ponosite de pe care duminica, rămas în izmene, încerca la fîntîna din curte să radă, cu un cuțitaș de lemn, stratul de grăsimi și chimicale luat de pe pieile scoase din butoaiele de argăseală.

Boc—boc—boc...

— Nu joci o țurcă cu noi?

— Nu.

Boc—boc—boc...

— O mială și trei beiri. Pui și tu ceva?

— N-am... Mă zoresc.

Boc—boc—boc...

— Mă ăsta, cum îți spune? Îți vînd zmeul dintr-o juma'de coală, pe șase nasturi galbeni, militari.

— N-am nasturi... Nu-mi trebuie zmeul.

Ucenicul se ținea mai mult cu cei vîrstnici. Într-o sîmbătă seara, se duse cu ei într-o sală de întruniri, în oraș.

Ascultă îngîndurat.

Se gîndea la cele ce spuneau cei de la tribună, îl fura dorul către casă ori, poate, obosit, dormea?

Madam Tia s-a plîns că ucenicul o să-i dea foc casei. L-a prins, o dată, tîrziu în noapte, citind nu știu ce la o luminare. O cărțuție ori un ziar. Dar ăsta n-a fost încă tot necazul. L-a mai găsit dormind cu feștila nestinsă.

— Dacă vrei să te faci popă, du-te măicuțică la școală la protopopie și nu-mi fă altar în pod, să rămîn—doamne păzește!—cu temelile... Că nu-i casa asigurată și-s văduvă, și mă țîn cum Dumnezeu știe, de la sărăciile astea de chiriași.

N-a plecat ucenicul la protopopie. Pesemne că nu voia să se facă popă.

Nu l-a zgornit madam Tia.

De bună seamă că nu putea să renunțe la chirie și nici alt amator pentru pod n-a găsit.

★

Alături de fabrica domnului Gligore era concurența: fabrica Sapatino, în care Banca Chrissoveloni investise capitaluri serioase. Întreprinderile de tăbăcărie Sapatino își rid caseră o aripă nouă, cu instalații și mașini aduse din Germania pentru prelucrarea pieilor speciale, necesare încălțămîntei de lux.

Un an mai tîrziu Societatea Anonimă Sapatino renunță la tăbăcitură tradițională și începu să importe tananți din extracții de castani, care dădeau mărții frăgezime și calitate.

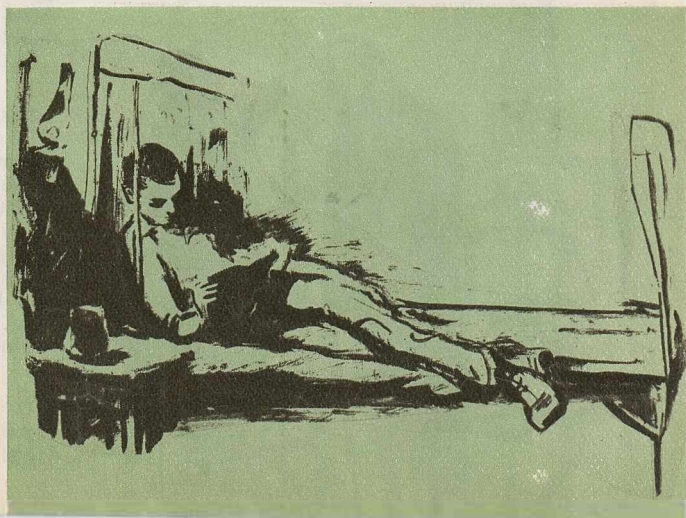
Lovit în interesele sale comerciale, domnul Gligore vru să mai rupă zece procente de la muncitori. Dar oamenii amenințară cu greva.

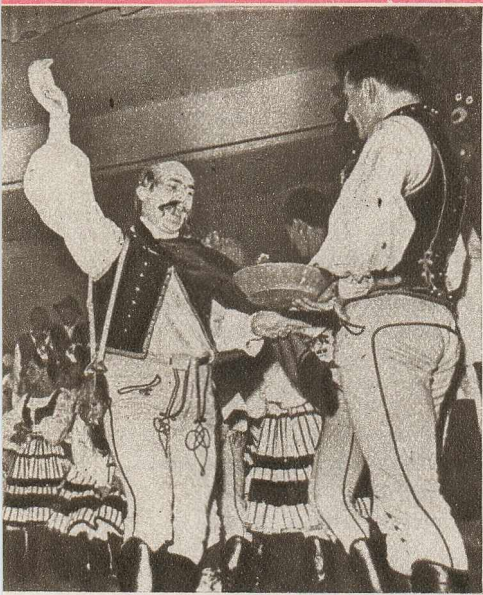
Curînd Sapatino S.A.R., transformîndu-se în „S.A.R. Bourul”, înghiți alte două fabricuțe și clădiri megieșe și refăcu toate atelierile, hotărînd ridicarea unui coș de zid de două ori mai înalt ca oricare alt horn de tăbăcărie.

★

Zidăria coșului de fabrică, din cărămidă specială în culoarea cireșii spălăcite, creștea văzînd cu ochii. Literele B-O-U-R-U-L, care formau firma uzinei, ajunseră la U, apoi la R. Și, după numai două luni, meșterii italieni terminară hornul.

Fabrica începuse să-lfolosească, dar inaugurarea fusese fixată pentru 15 septembrie, dată care coincidea și cu onomastica lui Chrissoveloni.

FRU MICH BOLNAVI. Spitalul de din Timișoara a fost zugrăvit din nou. Păruți pe pereți zine, feți-frumoși, pomi ucte de aur... Fantezia artistică merge l mină în mișcă cu psihologia modernă, ivit căreia ambianța are o influență pu mică asupra stării psihice a bolnavului, lar asta, la rindul ei, îi grăbește însănătoșirea.
Foto: ROBITCCEK

ȘTRAND LA ETAJUL 9!... Sinteți la Orașul Stalin, în plin centru, și vă e cald. Vreți să faceți o baie, să vă răcoriți? E parte simplu! Mergeți la hotelul Carpați și urcați la etajul 9, unde se află o splendidă piscină. De altfel aici veți întâlni cetățeni din oraș sau turiști străini care se servesc și beau răcoritoare la restaurantul acestui strand original.

C.B

Ce să fiu? Ce profesie să-mi aleg? Iată întrebări care stârnesc entuziasmul adolescenților și pun pe gânduri părinții. Copilul a terminat cele zece clase medii și acum trebuie să opteze pentru o profesie. Care va fi aceea? De câte ori nu sînt discordii între părinți, de câte ori nu se căinează că nu este înțeleș? Și fireșc, la această întrebare nu e atît de ușor să răspunzi uneori...

La cinci ani voia să se facă șofer; la opt, după lectura primelor cărți de aventuri, marinar; la zece ani, fotbalist, pentru că fusese la cîteva meciuri; la doisprezece, aviator, socotînd că e culmea îndrăznelii. Astea sînt de obicei (cu mici variații, bineînțeleș) meseriile pe care și le aleg copiii la diferite vîrste. O elevă în clasa a X-a de la Școala medie mixtă „Aurel Vlaicu” (Estera Varga), povestește cu multă ascuțime despre „profesiunile” ei din copilărie: „Fiind mai mică, eram nevoită să răspund la o întrebare pe care museră firii noștri mi-o puneau deseori: „Ei, micuțo, ce-ai vrea să fii cînd vei fi mare?...” Bineînțeleș că răspunsurile veneau repede și prompt, numai că de fiecare dată erau altele: doctoriță, aviatoare, profesoară. Țin minte că, o dată, după ce am văzut filmul „Trio Corona”, nu am dormit toată noaptea din cauza unei dorințe mistuitoare de a apărea pe arena unui circ, într-o strălucitoare rochiță cu paiete. Azi zîmbesc...”

Nu m-am mirat de loc cînd am auzit că Estera vrea acum să devină geolog.

Temperamentul și familia schimbă, evident, aceste dorințe puerile în: savant, pianist, actor etc.

Băieții de multe ori sînt înclinați să se dedice profesiei pe care o au și părinții lor. Mai ales acum, uzinele cu utilaj modern și cu mașini uriașe, care fac operații complicate, fascinează de multe ori tinerii, născînd în ei dorința de a le stăpîni, de a lucra la aceste mașini. Statul nostru democrat-popular încurajează intrarea în uzină a tinerilor—băieți și fete—care au studii mai avansate. Tinerii ar putea lua drept exemplu hotărîrea multor oameni care au renunțat la munca de birou și s-au calificat lucrînd azi ca frezori, rabotori, electricieni etc.

★

„Ce profesie vreți să vă alegeți?” Întrebarea aceasta am pus-o la aproape 250 de elevi din clasele a X-a a Școlii medii mixte „Aurel Vlaicu” din București. Ei au răspuns în scris, însă cu unii dintre ei am stat de vorbă direct. Meseriile care au fost invocate se pot număra pe degete: inginer, medic, profesor și... cam atît. Restul, excepții: geolog, agronom, avocat, actor. Fetele vor să se facă, cu predilecție, inginer chimiste, doctorițe. Băieții — ingineri mecanici. Pentru fiecare dintre ei, profesia aleasă e cea mai frumoasă din lume, cea mai folositoare omenirii și el sau ea, cei mai potriviți s-o profeseze. Sublimă naivitate! Să n-o condamnăm, pentru că ea întrușchipează un vis, o mare dorință care, spre fericirea lor, azi, în țara noastră, se poate realiza.

„Mie îmi place deosebi matematica, fizica și limba română — ne destăinuie C. Cătană. Sînt fericită atunci cînd reușesc să duc o problemă pînă la capăt, sau atunci cînd asist sau fac experiențe la fizică. Deoarece de cele mai multe ori mă visez într-un laborator mare și frumos, îmbrăcată într-un halat alb, făcînd experiențe, lucrînd la descoperiri științifice, am hotărît să urmez electronica...” Poți oare să nu încurajezi asemenea dorințe? Visurile sînt generatoare de curaj prodigios. O altă elevă, S. Popescu, mărturisește: „Sînt hotărîtă să merg la drept... După mine, nimic nu există mai frumos. În altele poți fi mai superficial, dar cînd trebuie să lupți pentru adevăr, nu ai dreptul să nu fi la datorie. Ce poate fi mai frumos decît să te afli într-o sală imensă, cu lume multă, toți

să te asculte și tu să susții un lucru, să susții adevărul?...”

...Să lăsăm elevii dintr-a X-a să viseze! Să nu-i tulburăm. Visează clase întregi. Se și văd medici, consultînd bolnavii, geologi răscolînd măruntăiele pămîntului, ingineri, profesori. Să-i lăsăm, deci... Înșă, pentru că reportajul trebuie scris mai repede, să chemăm pentru un sfert de oră, să stea de vorbă cu noi, pe fata care la întrebarea noastră a scris: „Îmi dau seama că este deosebit de greu să dai un răspuns precis; la 16 ani să-ți alegi cu matură seriozitate calea în viață; în fond sîntem niște copii...”

★

În ușă a apărut o elevă aproape copil. O față cu ochi vioi de veridică, îmbrăcată în costumul negru cu gulerăș alb, de școlăriță.

— Poftim, Boroș Olga — o invit, ca să-i spulber timiditatea. Se așază pe un scaun în fața mea.

— O să termini școala curînd, zilele sînt numărate... Ce-ai vrea să fii? O clipă pare surprinsă de întrebare, apoi îmi răspunde:

— M-am gîndit uneori ce-ăș putea deveni, dar nu sînt atît de decisă...

Nehotărîrea la adolescenți e sublimă. Ea le creează senzația importanței că există, le naște frămîntări și gînduri. Se petrec în ei mutații spectaculoase, pe care obrații le trădează, precum în aceste clipe fața elevei din clasa a X-a, Olga Boroș, care tace

și mă privește cu ochii plini de vinovăție. Continui:

— Hm, e greu să alegi, într-adevăr... Dar secolul nostru este secolul tehnicii... De ce nu te faci inginer?

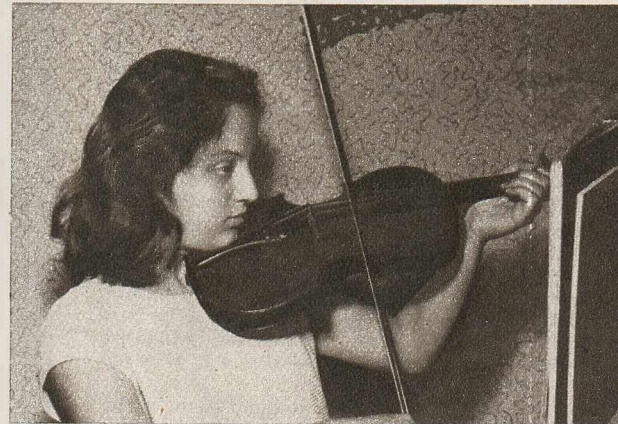
— Partea științifică am urît-o, aș putea spune, din totdeauna; fizica, chimia, matematica sînt pentru mine un calvar...

— Atunci?

— Singurul lucru care îmi place este muzica și, în general, artele — îmi răspunde prompt.

— Dar părinții ce spun?

— Mă gîndeam la muzică, pînă cînd, într-o zi, mama m-a întreat ce am de gînd să urmez. Am avut impresia că fac un duș rece. „Trebuie

În zilele vacanței Olga învătă vioara.

să fii mai serioasă”, mi-a spus dînsa.

Am înțeles în sfîrșit de ce este atît de greu să optezi la 16 ani pentru o profesie. Părinții vor una, tu vrei alta și nu de puține ori chiar tu însuși nu poți să scapi din chingile tentației: dorești să fii în același timp și chimist, și arhitect... Ei, da, la 16 ani viața e foarte complicată!

Mi se pare însă că lăta aceasta, Olga, care vorbește cu destulă certitudine pentru vîrsta ei despre muzica lui Vivaldi, Coreli, Gluck, care își dezvăluie o mistuitoare pasiune pentru Mozart, care discută cu apîndere despre atonalism, Strawinski, Honneger, trebuie într-adevăr să-și cultive această pasiune. „Învătă vioara”, mi-a spus Olga. N-am auzit-o cîntînd și nu-i pot spune cît de talentată este. Dar pasiunile sînt generatoare de talent. E nevoie doar

de perseverență și muncă. Acesta e secretul. „Noi am vrut să urmeze o profesiune mai practică: medic, inginer...” mi-a mărturisit mama Olgăi. (Aha, asta fusese dușul de care îmi vorbise Olga...) „Dar dacă dînsa vrea muzică... fie!” a adăugat resemnată.

Atunci de ce mai stăruie nehotărîrea Olgăi? Doar părinții sînt de acord...

★

Cine trebuie să hotărască asupra viitoarei profesii: copilul sau părinții? La aceasta mă gîndeam după convorbirea cu mama Olgăi. Iată o întrebare dificilă, care poate stîrni discuții

Formulele chimice nu sînt grele atunci cînd înveți temeinic... pentru a intra la facultatea de chimie. Cel puțin așa ne-a mărturisit Petre Elena Maria.

aprinse. Mulți vor spune: cum poate un adolescent hotărî ce e bine și ce e rău, cînd de-abia învață să interpreteze sensurile existenței? Pot eu să cedez, cu experiența mea, unor pretenții puerile? Iar alții vor ridica glasul: nu mă pot opune cerinței copilului, pentru că el îmi cere stăruitor să i-o accept. Vreți oare să-mi impute mai tîrziu că l-am silit să-și aleagă o profesiune care nu-i face plăcere?

Curios că părinții sînt indeobște recalcitranți la profesiunile care li se par extravagante. Talpan Eugenia, elevă în clasa a X-a E, vrea cu tot dinadînsul să se facă artistă de operetă. — Părinții mei nici nu vor să audă — îmi spune Talpan. Mama, cu toate că este artistă la teatrul din Iași, susține să mă fac doctoriță, iar tata vrea să urmez filologia. Eu însă voi lupta din răsputeri să-i atrag de partea mea, ca pînă la sfîrșit să obțin consimțămîntul lor.

Fără îndoială că părinții vor fi avînd motivele lor să-i ceară Eugeniei să devină doctoriță sau profesoară de limba romînă. Dar ce te faci acum, cînd această fată exuberantă și energică se și vede aievea pe o scenă, cîntînd cu pasiune și așteptînd cu nerăbdare verdictul publicului? În sufletul ei s-a creat an de an o lume pe care este greu și dureros s-o dărîmi. Medicina n-o atrage — dimpotrivă; profesoratul i-ar fi o povară. Atunci?

Cine trebuie să hotărască, totuși? Este vorba de o profesiune pe care o va practica viața întregă!

★

Acum cîțiva ani Petre Elena Maria a luat nota 3 la chimie. Fiind conducătoare de detașament pionieresc, i-a fost rușine de faptul că ea, cea care trebuia să dea exemplu de sîrguință, ea care trebuia să aibă numai note bune, a primit un calificativ atît de slab. Instructoarea de pionieri, inspirată, a dus-o la cerul de chimie al Palatului Pionierilor, pentru a-i dezvolta cît mai mult gustul pentru această materie care-i pricinuisse atîta necaz. Ea, fără îndoială nu bănuia, că fetița timidă și tăcută care o însoțea se va pasiona într-asa măsură, încît își va face din chimie un ideal.

Iată un factor nou care intervine și influențează adolescenții și de care de multe ori familia nu ține seama: colectivele. Variatele colective

pionierești și școlare filtrează înclinația cea mai evidentă.

★

Cine trebuie să hotărască asupra viitoarei profesii a adolescenților? Fără îndoială că ei înșiși în primul rînd. Astăzi, în cadrul palatelor pionierești, în cadrul școlilor, în mii de colective, copiii pot să-și încerce toate pasiunile. Tentatiile de moment se cern și rămîne pasiunea cea adevărată, izvorul care naște viitoarea profesiune. Nu siliți copilul să devină medic, numai pentru a vă satisface un orgoliu. Nu-l siliți să fie inginer numai pentru a vă mîndri cu un titlul La 16 sau 17 ani, cînd termină școala medie, el știe ce vrea.

Uneori însă orgoliul îl face pe adolescent să pretindă o profesiune pentru care nu are nici posibilități, nici înclinații intelectuale. Mai mult decît părinții, în aceste cazuri rolul educatorilor este capital.

El trebuie să îndrume pe absolvenți și spre meseriile practice de uzină; și acolo este nevoie de cadre cu o pregătire teoretică temeinică, de oameni cu o cultură generală avansată. Muncitorul într-un stat socialist nu este doar un simplu mînuitor al unei oarecari mașini, ci și un intelectual. Din rîndurile lor se vor ivi atunci iscușiți raționalizatori și inovatori cu multă fantezie.

Un profesor, care a însoțit elevul la învățătură de-a lungul cîtorva clase, are o părere mai obiectivă ca părinții. Dinu Georgeta vrea cu tot dinadînsul să urmeze medicina. Părinții încurajează această năzuință. Diriginta clasei, profesoara de istorie Magda Vasilescu, în discuțiile avute cu părinții Georgetei și cu dînsa a fost de părere că această profesiune nu i se potrivește. Georgeta este inconsecventă, învață superficial, asimilează mai greu. Iată concluziile la care a ajuns profesoara după cîțiva ani de observații. Dar părinții și eleva nu vor să țină seama de aceste concluzii. Pedagogul și-a făcut datoria, iar anii viitori vor demonstra cine a avut dreptate.

★

Proaspeții absolvenți de școli medii sînt în fierbere. Îi vezi pe coridoarele facultăților și-i

Un maxilar pune probleme destul de complicate și îți dă multă bătaie de cap. Așa e cînd vrei să urmezi medicina cu tot dinadînsul, ca Lazăr Ema.

ghicești imediat: îi trădează înfățișarea și timiditatea. În multe săli îi întâlnești ascultînd cu pioșenie explicațiile vreunui asistent: ei se pregătesc pentru examenele de admitere.

La cursurile pregătitoare și în familie, pe stradă și în ceasuri de intimitate, îi auzi discutînd despre același lucru: facultate, profesiune... Ei da, în zilele acestea, adolescenții, foștii elevi dintr-a X-a, asaltează bastioanele științei. Noi le urăm succes din tot sufletul.

Corneliu BOZBICI
Fotografii de S. STEINER

Recunoștința

de Nicolae TĂUTU

Ilustrație de A. STOICESCU

Tot îi mai citești scrisoarea
Celui în război căzut.
L-a uitat pîn'și uitarea.
Dar iubirea-ți n-a trecut.

Te retragi în colț deoparte,
Pe furie citești un rînd,
E cenușă mîna-n moarte,
Dar ce vie ți-e în gînd!

Nu știa cînd îl ucise
Străbătînd prin Tatra, drept,
Că același glonț lovise
Și aici în albu-ți piept.

Chiar de rana nu se vede.
Sîngerează, fără fund,
N-o ascunzi sub șalul verde,
Zîmbetele n-o ascund.

În zadar poza-i presată
Pe ascuns, în vechi album,
Au lăsat neștearsă pată
Lacrimile de acum!

Altele-și uitară morții
— Și e drept, nu le acuzi —
Cînd zvîcnește clampa porții
Pașii tu din nou i-auzi!

Altele își sorb cafeaua
Lîngă soți și lîngă prunci.
Tu din nou întoreai andreaua
În mînușile de-atunci.

Nu e dat oricui în viață
Să păstreze ani în șir
Focul năpădit de gheață.
Pulberea din cimitir.

Gălbenită e hîrtia.
S-au șters slovele de ieri,
S-a schimbat ortografia,
S-au schimbat și primăveri.

S-a schimbat întreaga țară.
Neschimbată a rămas
Dragostea-ți de-odinioară,
Dragostea din primul ceas!

DISCUL ZBURĂTOR

de conf. Ing. AI. STRATILESCU

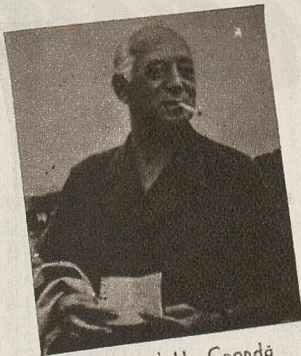
rezista timp îndelungat la temperaturi ridicate.

În ciuda imposibilității utilizării practice la timpul său a motorului Coandă, inginerul român rămâne inventatorul și pionierul zborului la mari viteze.

Stabilit definitiv în Franța, după realizarea avionului, inginerul Coandă a continuat să lucreze în diferite probleme tehnico-stiințifice, în special în domeniul

Efectul Coandă

aerodinamicii. Specialitatea aceasta l-a pasionat și în cadrul ei a obținut unele rezultate originale și interesante. Printre acestea se numără și descoperirea unui fenomen neprevăzut de aerodinamica de acum trei decenii. E vorba de fenomenul care are loc atunci când o vină de fluid curge de-a lungul unui perete curbat. Contrar celor cunoscute și crezute la ora aceea, Coandă arată că scurgerea are tendința să urmeze curbura peretelui, prezentînd astfel o deviere. Fenomenul observat și descris de inginerul român a fost universal denumit „Efectul Coandă”. Astăzi el are numeroase aplicații practice în diferite domenii tehnice: ventilația încăperilor, ameliorarea tobelor de eșapament ale

Inginerul H. Coandă

Disputa a continuat ani în șir, fără nici un rezultat sigur. Și iată că, de curînd, ea a primit soluția definitivă.

Cu prilejul aniversării a 50 de ani de existență a aviației, cele mai importante reviste de specialitate din lume, publicînd diferite articole documentare privitoare la trecut, au căzut de acord că prioritatea conceperii și realizării avionului cu reacție revine inginerului Henri Coandă, originar din țara noastră; el este acel care, încă în decembrie 1910, a efectuat pe aerodromul Issy les Molineaux de lângă Paris, un zbor de

cîteva minute cu primul avion cu reacție din lume, pe care îl construise.

Cu aceasta, controversa a fost soluționată; inginerul Coandă a fost unanim recunoscut drept inventatorul avionului cu reacție.

O controversă soluționată

Acum mai bine de zece ani — vă amintiți? — „bomba” zilei erau avioanele cu reacție... Toată lumea discuta despre ele — despre construcția lor, despre viteza lor — dar nimeni nu bănuia că inventatorul noului tip de avion era un inginer român...

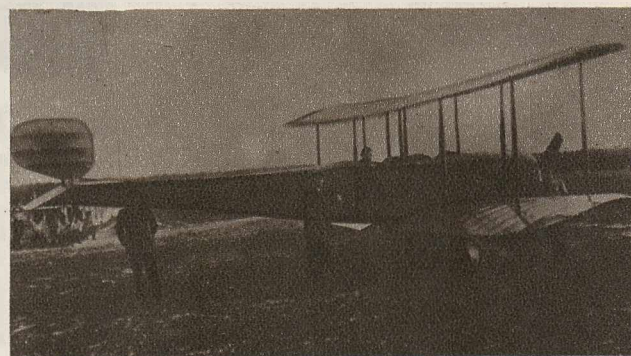
Multe ziare, și în primul rînd cele englezești, susțineau atunci că maiorul englez Whittle (care din 1930 s-a ocupat de construirea unui motor cu reacție, dar care n-a zburat efectiv cu el decît în 1941) trebuie considerat precursorul noului gen de avion. Pe de altă parte, presa italiană revendica această glorie pentru inginerul Campini, care zburase cu un an mai înainte decît Whittle, adică în 1940, cu un avion dotat cu motor fără elice și care prezenta toate caracteristicile unui motor cu reacție. Scurt timp după aceea, în urma publicării documentelor secrete ale fostei aviații militare naziste, a reieșit că fizicianul german Pabst von Ohaim construise un avion Heinkel prevăzut cu motor cu reacție și că acesta zburase încă din 1939...

Cite ceva despre primul din lume

„Flugtechnik und Motor” (nr. 22 din 1910), de exemplu, arată că avionul inginerului român construit la uzinele „Bristol” din Anglia fusese expus la Salonul Internațional de Aviație de la Paris și trezise în rîndurile specialiștilor un deosebit interes.

Motorul, similar în totul cu cel construit de Campini mai tîrziu cu 30 de ani, era compus dintr-un ventilator (compresor) antrenat de un motor cu piston de 50 C.P., plasate într-un capotaj de formă ușor conică. În curentul de aer care străbătea capotajul, datorită acțiunii compresorului, se producea și arderea unei cantități de combustibil injectat în acel curent...

Din cele de mai sus se naște o întrebare legitimă: dacă motorul lui Coandă era similar cu cel realizat de Campini și utilizat practic în 1940, atunci de ce nu a fost folosit primul, la timpul său, începînd din 1910? Răspunsul este simplu: avionul Coandă reprezenta o construcție prea avansată pentru epoca în care fusese realizat. Avantajele motorului cu reacție față de cele clasice nu apar decît pentru viteze de zbor foarte mari — peste 700 km/oră. Or, pe atunci, și chiar mulți ani după aceea, vitezele maxime atinse de avioane nu se apropiau nici de jumătatea cifrei de mai sus... Și încă o piedică — pe atunci de netrecut — în calea rezolvării problemei: pentru ca motorul Coandă să fi putut avea randamente acceptabile, ar fi trebuit ca tehnica compresoarelor să fi fost mult mai perfecționată decît era în acel timp și să fi fost deja realizate metale care să poată

AVIONUL „BRISTOL-COANDĂ”, supranumit „Tractorul”, datorită dimensiunilor lui, excepționale pentru acea vreme. Fotografia a fost făcută la Cotroceni, în 1913. Lîngă avion sînt inginerul H. Coandă, constructorul aparatului, și căpitanul aviator Mircea Zorileanu. În carlingă se află pilotul avionului, căpitanul Andrei Popovici, iar în fața aparatului, mecanicul-aviator Vasile Ionescu.

motoarelor, mărirea forței de sustentare a aripilor de avion etc.

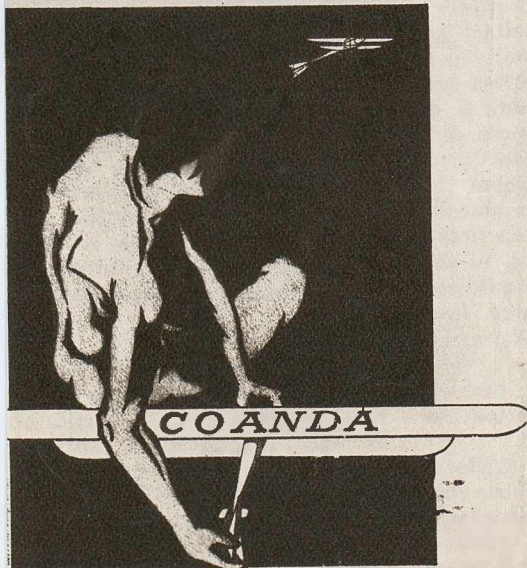
Avionul discoidal

Într-adevăr, e greu de imaginat așa ceva: prea ne-am obișnuit cu păsările de fier. Și, totuși... Ingerul Coandă a conceput recent un avion de formă neobișnuită, ale cărui schițe au stîrnit pe bună dreptate senzație. Avionul — care constituie o nouă aplicație a „Efectului Coandă” — și-a transformat aripile în chip de disc, îngroșat la centru, pentru a putea adăposti echipajul, motorul și rezervoarele. Noua pasăre de fier... discoidală va prezenta, cel puțin după datele existente la ora actuală, multe avantaje față de avioanele obișnuite. Astfel, ea va avea posibilitatea să decoleze vertical, să rămînă în aer la punct fix sau să zboare orizontal cu o viteză superioară celei a sunetului.

Din nou pionierul avionului cu reacție își spune cuvîntul și poate că cel mai modern tip de avion din următorii ani ai omînității va fi discul zburător Coandă...

SEULS AEROPLANES SANS HÉLICES

AVEC TURBO-PROPULSEUR

AEROPLANES COANDA

PROSPECTUL PRIMULUI TURBOREACTOR. Acest prospect este un document important în istoria aviației: el a fost redactat și desenat de însuși inginerul Coandă, cu prilejul Salonului de aeronautică din Paris, în 1910.

Nevinovatul de la

de Albert KAHN

scriitor american

Se împlinesc, la 22 august, 30 de ani de la asasinarea prin electrocutare a celor doi nepinoși, Sacco și Vanzetti. 30 de ani de când americanii cinstiti și întreaga omenire progresistă și-au dat seama că democrația și justiția americană n-au fost altceva decât un mlt care s-a spulberat definitiv o dată cu această crimă odioasă. Șirul neîntrerupt de crime acea să culmineze în 1953 cu asasinarea soților Rosenberg. Iar acum se înfăptuiește încă una în acea stîncă a iadului, în acea teribilă închisoare Alcatraz, a fost aruncat pentru 30 de ani un alt nevinovat: savantul american Morton Sobell. Tocmai despre aceasta și despre lupta care se duce în prezent în S.U.A. pentru eliberarea lui Sobell, ne relatează în scrisoarea sa cunoscutul scriitor american Albert Kahn.

Nu demult Helen și Morton Sobell au împlinit 12 ani de căsătorie. Acest moment i-a găsit despărțiți printr-o distanță de trei mii de mile unul de celălalt; ea se afla la New-York, iar el în închisoare, pe o mică insulă stîlcoasă din golful San Francisco.

Această separare forțată nu reprezenta însă ceva nou pentru ei, intrucît în decursul căsniciei lor cei doi soți au stat mai mult despărțiți decât împreună. Au trecut aproape șapte ani de când Morton a fost răpit din Mexico City de către agenți plătiți ai F.B.I.-ului, fiind învinuit, împreună cu soții Rosenberg, de fapte imaginare și condamnat la treizeci de ani de temniță.

În fiecare lună Helen Sobell vine să-și vadă soțul la închisoarea Alcatraz. Sub supravegherea unui gardian, ea intră într-o încăpere goală, înconjurată din trei părți de gratii; a patra parte constă dintr-un perete de oțel în care sînt montate ferestruici cu geamuri groase de sticlă. Helen îl privește pe Morton prin unul din aceste ochiuri și vorbește cu el la telefon. Uneori, cînd lumina este deosebit de palidă, abia îi poate distinge trăsăturile.

Călătoria la închisoare este costisitoare și de aceea Helen aranjează în așa fel lucrurile încît să-l poată vizita de două ori pe

Morton la Alcatraz, la sfîrșitul unei luni și la începutul lunii următoare.

Despre condițiile infernale de viață de la Alcatraz, închisoare pe care senatorul William Langer o denumește „iadul cel mai rău dintre toate”, s-au

putut suporta închisoarea, și a simțit nevoia să fugă, fie și la o distanță de numai cîteva mile.

„Securitatea” maximă” pentru a a-zișii criminali incorigibili de

spus multe; dar imaginația e slabă în comparație cu realitatea cumplită și pentru cei ce nu au cunoscut-o e greu să-și închipuie cum este viața pe „stîncă”. Voi relata o întâmplare care vă va ajuta să înțelegeți. Nu demult a evadat de acolo un deținut. După puțină vreme el a fost descoperit tot pe

Morton Sobell, însoțit de un agent al F.B.I.-ului, în timp ce era transportat la închisoarea Alcatraz.

insulă, ascuns într-o peșteră de pe țărni. S-a aflat că omul nu știa să înoate. Cu alte cuvinte, el știa că nu are nici o șansă de a scăpa de pe insulă. Dar nu a mai

„insula diavolului american”, așa este numită stîncă masivă și cenușie ce se ridică în fața golfului San Francisco. Aci, în stînga închisoare Alcatraz, înconjurată de mare, păzită de înalte turnuri inzestrate cu mitraliere, F. B. I.-ul vrea să-l distrugă moralmente și trupește pe savantul Morton Sobell, condamnat nevinovat la 30 de ani de temniță.

la Alcatraz are un singur scop, cit se poate de clar: distrugerea spiritului. Închisoarea nu este altceva decât o monstruoasă colivie unde oamenii trebuie să devină animale lipsite de rațiune. Însăși situarea închisorii departe de pămînt are o semnificație simbolică. Prizonierii sînt ruși de orice contact posibil cu lumea înconjurătoare, tot așa cum sînt lipsiți plină și de cele mai obișnuite „privilegii” din alte penitenciare. Deasupra lor planează veșnica amenințare a carcerei. La fiecare ușă prin care trec, ei sînt percheziționați de gardieni. Viața lor se scurge între permanenta înjosire și monotonie ucigătoare...

Și cum suportă pașnicul învățat și savant Morton Sobell toate acestea?

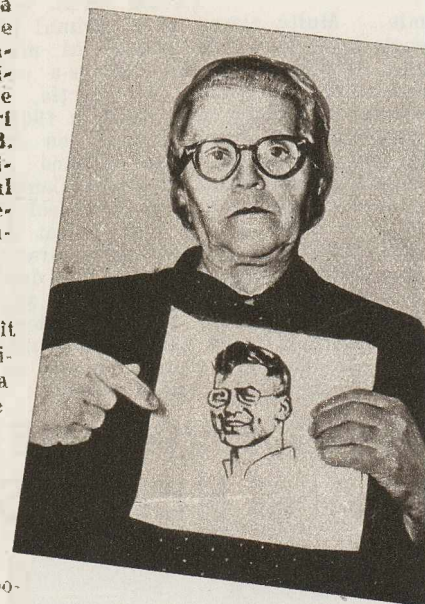
„El nu a încetat să existe ca om — spune Helen cu mîndria reținută — ci crește și se îmbogățește sufletește. El știe să găsească fiecărui lucru cîte un înțeles. Și

nu pierde nici un moment contactu cu lumea”. Ea adaugă cu un zîmbet: „Se spune că singurul fel în care bogatul poate rămîne bogat este cel de a deveni mai bogat. Ei bine, pentru Morton singura cale pentru a rămîne puternic este aceea de a deveni mai puternic...”

Ascultînd ce-mi spunea Helen despre Morton, mi-am amintit de un film despre alpinism, pe care l-am văzut de curînd. Mă minunam atunci de felul cum alpiștii se slujeau de cele mai mici fisuri și găuri din stîncă, de ieșiri de-abia vizibile, pentru a se agăța cu degetele sau cu virfurile bocanșilor, pentru a se ridica și mai sus întru cucerirea piscului. Asta, îmi dau seama, s-a petrecut și cu Morton Sobell. Săltîndu-se zi de zi cu curaj și hotărîre, pe cite un suport minuscul, el se cățăra și cucereste muntele suplicului său...

Ce-și vorbesc acești soți în timpul „întîlnirii” atît de scurte, o dată pe lună? Prin zidul de oțel care îi desparte, ei vorbesc despre întîmplări obișnuite, lucruri dragi amîndurora.

Înainte de ultima ei vizită, Helen i-a trimis lui Morton pro-

O susținută campanie pentru eliberarea lui Morton Sobell desfășoară mama acestuia, Rose Sobell, care, străbătînd orașe și țări, vorbește despre nevinovăția fiului ei și organizează acțiuni pentru eliberarea acestuia. În fotografie, Rose Sobell, cîntărețind străzile Romei, cu chipul fiului ei.

gramul unui concert ce avea să fie organizat de Comitetul Sobell din San Francisco. „Ascultă muzica lui Dvorak, îi spune ea la întîlnire. O vei îndrăgi: e minunată...”

Ei discută despre concepția lui Erich Fromm, autorul cărții „Arta de a iubi”, asupra deosebirii dintre dragostea mamei și cea a tatălui

Alcatraz

de copii. „Fiindcă veni vorba dragoste — spune Morton m-am gândit la maxima „Juste pe aproapele tău ca pe tine suți“. Știi, asta înseamnă mai alt decât să-ți iubești aproapele. Dacă te gîndești bine, îți dai seama implică și respectul față de tine suți“.

Și, ca orice părinți, ei vorbesc despre copiii lor, despre fiul r Marc, care a împlinit opt ani în iunie, și despre Sidney, fiica elencii, care are optsprezece ani. Apoi, după un răstimp, Morton une: „Vizita ta se apropie de rșit; iată ceea ce este întol- auna trist“.

El nu are ceas și de aceea Helen întrebă: „de unde știi că e pe rșite?“

— Aud autobusul apropiindu-se.
— Cum? Eu nu aud nimic.

— Aici îți dezvolti simțurile, explică Morton. Motorul electric, exemplu, este oprit în fiecare ară la ora nouă și toate luminile sling în celule. Uneori nu poți -ți amintești dacă becul tău ardea momentul cînd s-a închis morul sau nu. Dacă ardea și rămîne a, în zorii zilei, cînd motorul te din nou pus în funcțiune, mina îți va cădea drept în față. bîndu-te. Ei, bine, eu am ajuns mă orientez chiar și în întu-erie.

Și apoi, iar ca în atitea rînduri, își spun la revedere prin telefon se privesc prin geamuleț...

Apoi o barcă sumbră, cu pereții orojiți, purtînd inscripția „Gar-anul Johnson“, o duce înapoi pe elen, împreună cu alți pasageri, a pupa bărcii filiiie în vînt dra-elul american...

Cu o săptămîină înainte de niversarea pomenită la început, vocații lui Sobell au înaintat urții Federale de Apel o cerere e acordare a unei audieri care să libă ca urmare reluarea procesului. ererea lor se întemeia pe faptul i, la procesul lui Sobell, guvernul, entru a obține condamnarea lui, losise cu bunăștiință mărturii alse, precum și pe faptul că, atorită răpirii lui Sobell din lexico City, Curtea, care l-a con-

damnat, nu avea nici măcar dreptul să-l judece.

Printre avocații care au intervenit la Curtea de Apel în favoarea lui Sobell se numără și dr. Luis Sanchez Panton, profesor de drept la Universitatea din Mexico și fost ministru al Educației din statul Mexic. Departamentul de stat al S.U.A. a refuzat la început să-i acorde o viză doctorului Panton, dar puternicele proteste, exprimate de ambele părți ale frontierei l-au

Soția și fiul lui Sobell, în grădinița casel lor din New-York, puțin timp înainte de internarea lui Sobell.

silit să permită avocatului mexican intrarea în țară. „Eu nu am fost de acord să pledez — a declarat el în fața Curții de Apel — pînă nu am fost eu însumi convins de justetea cauzei și totodată pînă nu am văzut în aceasta interesul țării mele de a-și apăra prestigiul și suveranitatea“. Răpirea lui Sobell, din Mexico City de către agenții guvernului american — a declarat de asemenea juristul mexican — este un act de violență contrar legilor care guvernează țara noastră.

Și, a adăugat el, poliția americană „pare a fi uitat că Mexicul este o țară suverană, independentă, care se conduce după propriile-i legi, tot atît de avansate ca și cele ale oricărei alte țări“. Bineînțeles, Curtea de Apel și-a rezervat dreptul de a se pronunța asupra cazului...

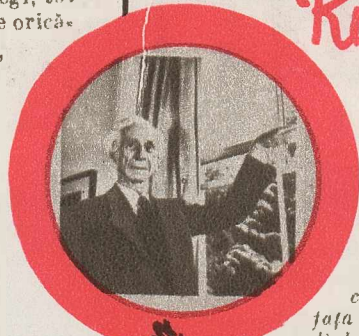
Dar acțiunea pentru revizuirea procesului lui Morton Sobell s-a transformat într-o adevărată campanie, a cărei amploare crește din zi în zi.

Peste o sută de personalități de vază au adresat recent o scrisoare președintelui Eisenhower, cerîndu-i să dea dispoziții procurorului general pentru revizuirea procesului. Printre semnatarii scrisorii se numără fostul guvernator al

libertate lui Morton Sobell! În golful San Francisco, în fața tabellei fortăreței Alcatraz, cîțiva luptători obell au scris această inscripție. Este un mic, ar semnificativ aspect al marșii campaniei se desfășoară în S. U. A. pentru liberarea savantului internat.

Bertrand Russell

Filozoful englez Bertrand Russell a publicat în ziarul „Manchester Guardian“ o scrisoare în care demască în fața opiniei publice mondiale mîșcava înscenare a justiției americane și cere să se facă dreptate lui Morton Sobell.

„Cazul lui Sobell — arată Bertrand Russell — poate fi rezumat astfel: el a avut un prieten intim, anume Elitcher. Acesta a declarat, sub luare de jurămînt, că n-a fost niciodată comunist. F.B.I.-ul a descoperit că jurămîntul fusese fals și i-a pus în vedere lui Elitcher că nu poate scăpa de pedeapsă

MORTON SOBELL

decît denunțînd alte persoane care s-au făcut vinovate de activitate „trădătore“ (s.n.). Elitcher s-a hotărît să-și scape pielea, denunțînd pe prietenul său Sobell. În timp ce F.B.I.-ul și Elitcher negociau această afacere murdară, Sobell, soția sa și cei doi copii ai săi erau în Mexic. Lui Sobell i-a venit mai întii ideea să nu se mai înapoieze în S.U.A., dar pînă la urmă s-a răzgîndit. F.B.I.-ul, care spera să-l poată prezenta ca fugar, a aflat despre hotărîrea sa. Pentru ca această ultimă teză să nu fie infirmată, F.B.I.-ul a închiriat cîțiva gangsteri care l-au răpit pe Sobell și familia sa, transportîndu-i pînă la frontiera americană. Aci ei au fost predați grănicerilor, care, în mod fals, au scris pe pașapoartele lor: „expulzați din Mexic“; aceasta deși guvernul mexican nu știa nimic despre răpire și nu manifestase nici o intenție de a-i expulza. La proces n-a existat nici o probă împotriva lui Sobell. Dar judecătorul a declarat juriului că nu poate crede în același timp și pe Sobell și pe Elitcher. Acesta din urmă, pentru că jucase un rol folositor (guvernului), n-a mai avut neplăceri pe chestia sperjurului și, deși era cunoscut ca sperjur, tot ce a declarat împotriva lui Sobell a fost considerat ca adevărat.

Oamenilor nu le vine să creadă cînd li se spune că cei mai mulți dintre germani n-aveau habar de atrocitățile naziste, dar eu sînt sigur că majoritatea americanilor nu cunosc atrocitățile comise de către F.B.I. Ei nu cunosc tehnica-standard, folosită de către apărătorii ai ceea ce se întitulează cu obrăznicie cinică „Junea liberă“.

În încheiere Bertrand Russell cere autorităților americane să înțeleagă că su'e de mii de oameni de peste hotare, aflînd despre asemenea înscenări odioase, se transformă „dacă nu în comuniști, cel puțin în neutri sau în adversari ai politicii atlantice. Pentru aceste considerente de politică generală și din motive umanitare — scrie Russell — e de sperat că se vor lua măsuri pentru ca F.B.I.-ul să fie înfrînat. Ar fi un bun început în acest sens, ca Morton Sobell să fie eliberat sau măcar să i se revizuiască procesul“.

în apărarea lui

Californiei, Olson, care i-a eliberat pe Tom Mooney și Warren Billing; laureații premiului Nobel, Emily Green Balch, dr. Harold C. Urey și Linus Pauling; cunoscutul comentator Ebner Davis; dr. Paul Roberts de la Catedrala Episcopală, din Denver; scriitorii Waldo Franko și Lewis Mumford; savantul William Appleman Williams din Oregon; Robert Kenney, fostul procuror general al Californiei... Ministrul de Justiție însă se opune cu îndrjire redeschiderii procesului Sobell, iar Curtea de Apel din New-York a respins recent cererea făcută în acest sens de avocatul lui Sobell. Cererea se află în prezent la Curtea Supremă.

Un lucru devine din ce în ce mai clar și anume că actualii tirani din America nu vor mai putea mult timp să stăvilească valul crescînd de cereri pentru o nouă cercetare a probelor acestui proces. Și atunci cînd probele vor fi analizate din nou, milioane de americani vor afla adevărul asupra strigătoarei nedreptăți făcute lui Sobell și a monstruoasei crime comise împotriva soților Rosenberg.

San Fran- plusieurs fois comme e- der au chantare des D

CĂLIMĂNEȘTI

Locomotiva gîlîie din răsputeri, apoi își încetinește mersul și, cîteva clipe mai tîrziu, se oprește istovită. Călimănești. O gară mărunță de munte, ghemuită parcă de teama unui uriaș masiv stîncos care țîșnește amenințător și majestuos chiar la cîteva metri în fața sa.

Bătrînul șef de gară ne întîmpină fluturînd un fanion care, odinioară, bătea probabil în roșu.

Am poposit în Călimănești foarte devreme. Cînd umbrele nopții se mai găseau încă în sfadă cu cele dinții raze sfielnice care dibuiau prin iarba jilavă, mărgăritarele de rouă. Aburii străvezii, văluri nesfîrșite de mireasă, se destramă treptat, după ce lunecă fără grabă pe oglinda Oltului.

Înîna stațiunii se găsește dincolo, pe celălalt mal al Oltului. Aici, pe partea gării, se găsesc presărate doar cîteva case și vile tînuite în verdeață. Ne întindem pe iarbă, nerăbdători să se ridice ziua. O

oră, două, poate. Dăm să trecem Oltul. Un pod plutitor, un bac mînuit cu pricepere de un cîrmaci, taie de-a latul apa involburată și, după cîteva clipe, iață-ne de cealaltă parte. E încă devreme, dar o gloată de copii se zbenguie pe mal, în apă, sau chiar pe bac, jucîndu-se de-a Robinson Crusoe...

Lăsăm în urmă plaja, deocamdată pustie, și nu îndestul de amenajată, pășim peste podul mare, impunător și trainic, și ajungem în centrul Călimăneștiului. În stînga, două sanatorii, două clădiri gemene. Peste drum, în mijlocul unui parc împresurat de straturi cu flori multicolore, se ridică sanatoriul Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale.

Fiecare stațiune, mărunță sau cu faimă, își are farmecul și caracteristicile ei. În Călimănești te

lovești de oameni de toate vîrstele, purtînd în mînă paharul cu apă de izvor. Un tub subțire de sticlă, curbat, îi ajută să bea lichidul din pahar: apă de Căciulata, apă de Păușa, apă de Călimănești. O întregă armată de tuburi și pahare defilează pe stradă, pe alei, prin parcuri, încă din primele ore ale dimineții. Aceste promenade matinale au fost numite de către cei sosiți la cură „plimbări gastrice”.

Deși apele minerale sînt aduse chiar la sanatoriu, cei mai mulți preferă să le bea direct de la sursă.

Pînă către orele opt dimineața,

Toată „lumea” bea ape.

În stațiune domnește o liniște desăvîrșită. Nimeni nu scoate un cuvînt. Toată lumea bea ape. Izvorul și cantitatea de apă le prescriu medicii. Din păcate, unii și le prescriu singuri... Un prieten întîlnit la un izvor mi-a povestit pătania colegului său de cameră. Dorind să termine mai curînd tratamentul, bolnavul cu pricina, în locul celor 200 gr de apă cît i s-a prescris zilnic, a băut 400! Să termine tratamentul în jumătate de timp! Acum, cealaltă jumă-

tate din timp o petrece la spital. Un altul s-a dovedit mai inventiv. El putea fi văzut în fiecare dimineață lîngă izvor, cu tubul în gură, sorbind cuminte apă de izvor; pînă cînd s-a dat în vileag că apa era de fapt țuică...

Cazuri nu prea frecvente. Majoritatea celor intrați la tratament respectă cu sfințenie cura de ape.

Serie după serie, sute și sute de oameni din toate colțurile țării își află aici lecuirea afecțiunilor de stomac, iar în orele libere se bucură de numeroasele distracții: cinematograful, club, seri dansante, excursii, care fac tratamentele mai plăcute și apele mai ușor de băut.

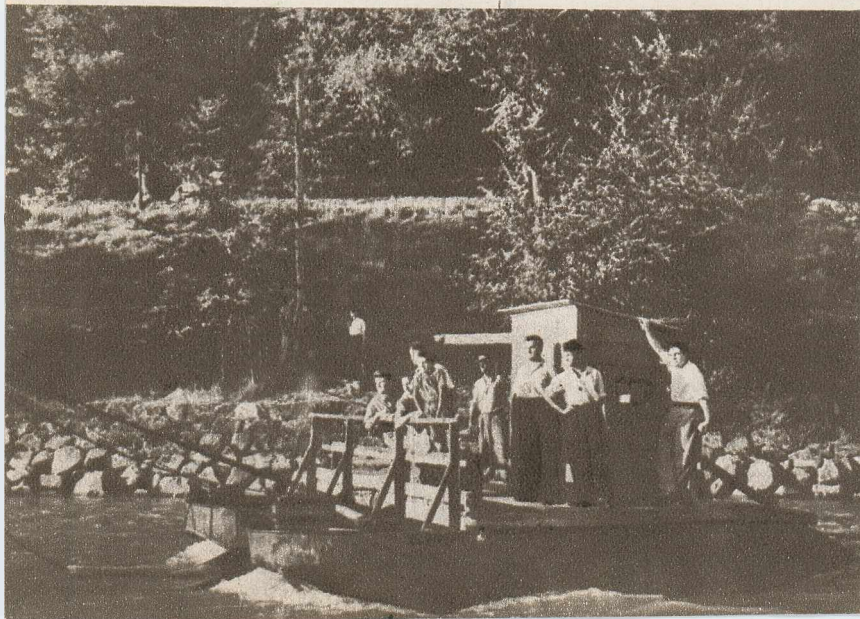
Vechiul Călimănești, orașul vechi, își are primele începuturi, ră-tăcite în negura veacurilor. Se știe că prin 1624 Matei Basarab a clădit aici prima

fabrică de hîrtie din Țara Romînească, „Moara de hîrtie”, cum i se spunea pe acele vremi. Astăzi, pe strada principală, ce taie orașul în două, se respiră de o parte și de cealaltă case cu patina vremii tipărită bine pe fațadă. Multe magazine, cooperative, restaurante, „Pronosport”, „Loto”, precum și alte unități convenite unui oraș. De pe strada principală se desprind străduțe lăturalnice, care se reped în jos, către malul Oltului, iar de partea cealaltă, se pierd în poalele munților.

Călimăneștiul vechi se continuă cu orașul nou, stațiunea propriuzisă, cu sanatorii mari în cîteva etaje, parcuri, vile cochete presărate pe malurile Oltului și insule de verdeață, pînă departe, spre Căciulata. Căciulata este, de fapt, o alungire a Călimăneștiului, cu vile sfioase, curate și vesele. La marginea Căciulatei, vizavi de izvorul mare, înconjurat de un parc îngrijit, care se termină chiar în buza Oltului, se înalță un sanatoriu modern.

Frumusețea fără seamăn a regiunii, ca și faima izvoarelor sale au atras aici încă din vechi timpuri sumedenie de suferinzi. De efectul tămăduitor al apelor s-a aflat pentru întia oară, prin 1848, cînd călugării de la Cozia, poposind pe aici, își potoleau setea din niște „băltoace”. Dintre ei, unii bolnavi de stomac sau rinichi constatau surprinși că se lecuiseră. După unele date aflate și în monografia doctorului Olănescu, în 1873, la Expoziția din Viena, la standul „Colecția apelor de cură”, se aflau la loc de cinste apele de Călimănești-Căciulata. Napoleon al III-lea, fiind suferind, după ce a zăbovit vreme îndelungată prin toate stațiunile europene, și-a găsit vindecarea cu ape de Căciulata. Treptat, faima stațiunii a răzbătut peste fruntariile țării și, an

Podul plutitor, un bac mînuit cu pricepere de un cîrmaci, taie de-a latul apa involburată a Oltului...

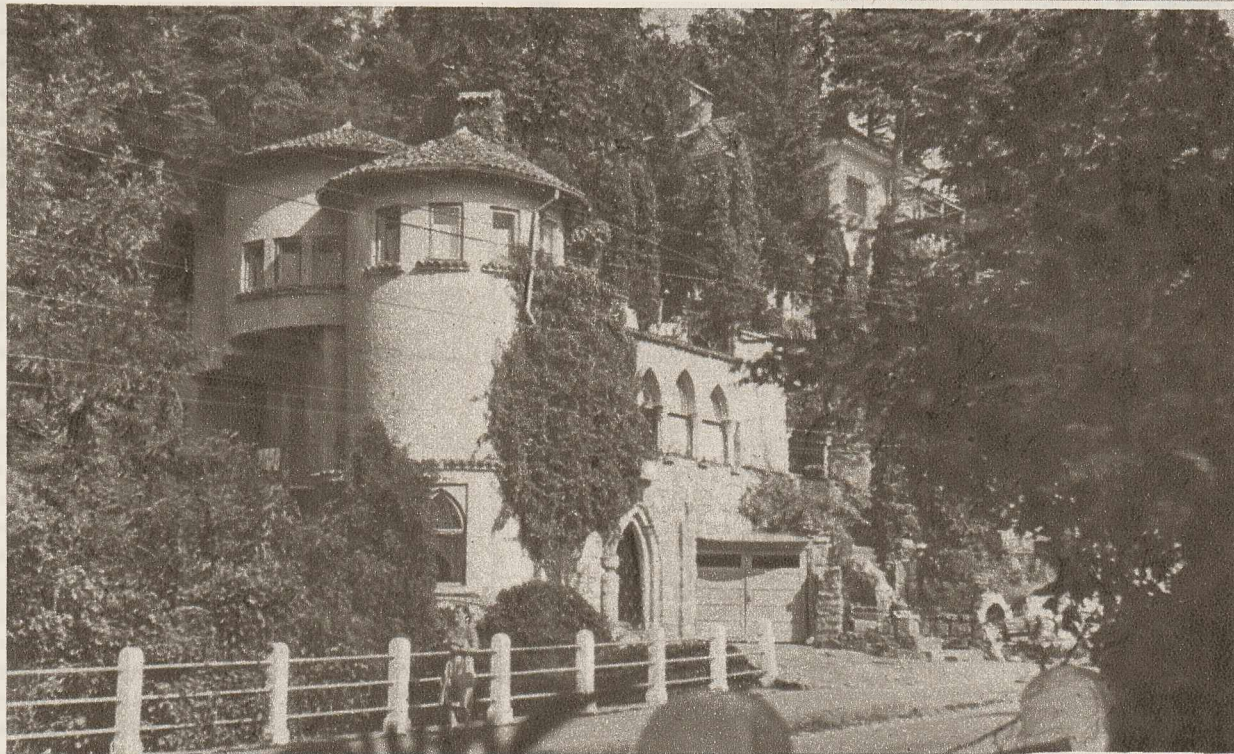
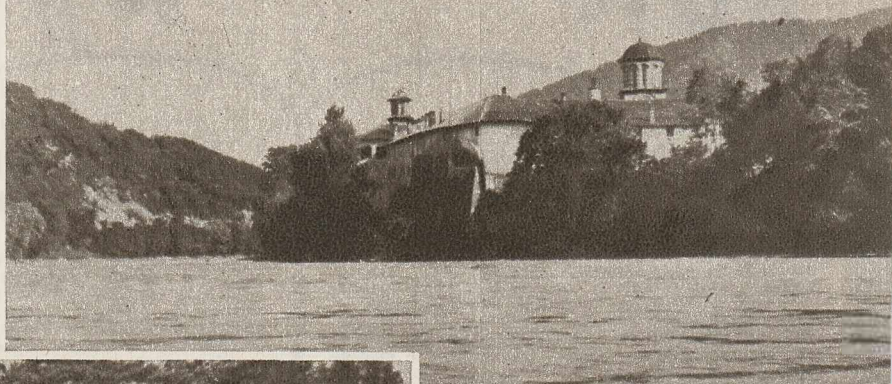
de an, poposeau aici străini de pretutindeni. Au prins să răsară vile și hoteluri. În 1881 au fost construite primul hotel și pavilionul băilor. Vizitatorii se arătau încântați. Apele, priveriștile, monumentele istorice, ca Mănăstirea Cozia ridicată de Mircea cel Bătrîn sau Schitul de lemn din ostrovul Călimăneștiului, durat în 1522 de Neagoe Basarab, toate se întreceau în a dărui răsfațașilor banilor concedii de neuitat.

Actualul sanatoriu al Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, în care își găsesc aslași lecuirea sute de trudituri, era altă-

Dar cite nu s-au petrecut în umbrele holurilor în care chefua „elita” bucureșteană. În zece ani, între 1930 și 1940, au venit la un loc în Călimănești mai puțini muncitori sau umili funcționari decît sosesc acum într-o singură săptămînă.

S-a risipit fumul acelor ani. Fostul hotel, înnoit și devenit mai încăpător, își deschide larg ușile: vilele statornicite cîndva pentru speculă își au astăzi alți vizitatori: oameni ai muncii, care vin aici trimiși de Asigurările Sociale, de Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, de sindicate. Bătrînul

Pe malul Oltului se înalță bătrînele ziduri ale Coziei.

Cățarate pe un ciot de stîncă, vilele „Aurora” și „Florile” par două jucării lucrate din cuburi de lemn colorate.

dată un hotel aparținînd societății „Govora-Călimănești”, conduse de o mînă de afaceriști. Camerele se închiriau încă din ianuarie și ajungeau pînă la 600 lei pe zi. O baie se plătea cu 80 pînă la 100 de lei.

Ne-am întins la vorbă cu Nicolae Iosifescu, portar la acest pavilion din 1926. „Își deapănă din caierul aducerilor aminte și rămîi uluit de cite se întîmplau odinioară în acest hotel. În răgazul dintre chefuri se încheiau și se desfăceau afaceri, se țineau consilii de miniștri și consilii de administrație. Gavrilă Marinescu descindea adesea cu două amante deodată și petreacă vacanța „o lună de miere cu fiecare dintre ele”, cum îi plăcea lui să se laude, vacanță sfinșită totdeauna cu o păruială în toată regula între curtezane. Un fost subsecretar de stat al Prezidenției, după ce mistuise o apreciazabilă avere la jocurile de cărți într-o noapte lungă și ghinionistă, l-a bătut măr pe portar, cerînd și ajutorul poliției, pentru că nefericitul plătuise cîtiva gologani mai mult pentru o sticlă de oțet pe care ministrul o ceruse ca să-și răcorească fruntea încinsă!

castel, fost al familiei Cantacuzino, care odinioară găzduia în camerele sale fără număr doar citeva fantomate „vițe” — ce-și iroseau aici trei, patru săptămîni pe an, în nădejdea că aerul și apele stațiunii o să le picure viață în

trupurile sclerozate de prea mult huzur și trîndăvie — aparține, la rîndu-i, celor ce muncesc.

★

Pe inserat, la înapoiere din Căciulata, ne-am oprit în dreptul vilelor „Aurora” și „Florile”. Cățarate

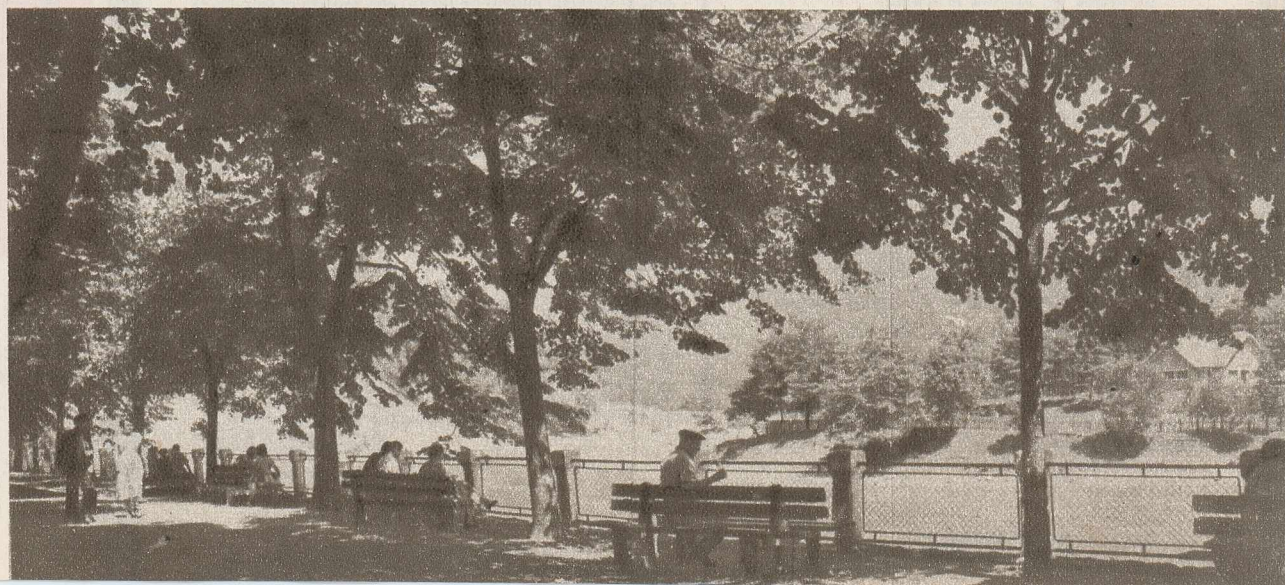
pe un ciot de stîncă, par două jucării lucrate din cuburi de lemn colorate. Am urcat pe scările săpate cu migală în piatră. De pe terasă, măreția peisajului te copleșește. Privirea se pierde fără opreliște, hăt, departe, pe firul argintiu și fără capăt al Oltului, străjuit de dantela neregulată a munților.

Doi tineri, soț și soție pesemne, alături de noi, sînt covirșiți deopotrivă de tabloul desfășurat în fața ochilor noștri. O hunicuță cu obrazii stafidiți, cu ochelarii căzuți pînă pe virful nasului, aplecată deasupra unei măsuțe de pai, scrie, îngînd domol fiecare cuvînt așternut pe hîrtie. Contravenim, pentru o frîntură de timp, la articolul de lege care garantează secretul corespondenței și furăm cu privirea cele citeva rînduri: „Dragă Gheorghe al meu, azi dimineață am băut apele calde, altfel medicii îmi fac viața amară. Acum mă odihnesc pe terasă. Ionică a trimis o ilustrată la fabrică. Ei se găsesc lîngă mine, și Ionică, și noră-mea, și de citeva clipe și un necunoscut care trage cu coada ochiului la ce-ți scriu, așa că o să termin mai tîrziu, după ce pleacă...”

I. AVIAN

Fotografii de A. MIHAILOPOL

CĂCIULATA

SCRIITORII și CĂRTI

Inima bătrînului Vezuv

Mihai Beniuc și-a definit de mult, în complexul liricei noastre, în profil distinct, relevant în valori și ipoteze desebite de către fiecare volum încredințat pînă acum tiparului. E, mai ales, poetul-tribun, mărturisindu-și neîncetat crezul artistic militant și adevăratele problemele vitale contemporane. Lirica sa comunică un permanent mesaj umanist; inima sa cunoaște și revolta, și liniștea, și dorul, și amarăciunea. Beniuc rămîne însă mereu — aceasta se vede și în ultimul său volum — poetul vîrînd în o înaltă tensiune. Po-

Mihai Beniuc

trivînt sentimentelor ce le încearcă, poetul, de astă dată, se asemănă Vezuyului, care păstrează în adîncurile lui, indiferent de anotimp sau de aparențe, o inimă incandescentă (Inima bătrînului Vezuv), ciocărită care „sună în tăcere” o doină pentru nepoții lui Horiu (Rătăcind pe Crizuri și pe Olt), stîlpului de foc ce se mistule „în viața noastră zbuciumată” (Stîlpul de foc), profesorului „vestind minuni ce caută chip și nume” (Vestitorul minunilor).

Volumul „Inima bătrînului Vezuv” reliefează și de astă dată prezenta poetului în actualitate; majoritatea poemelor adunate aici au văzut întâia lumină tiparului într-o epocă recentă, cînd unii poeți erau cuprinși, la noi, de ispite evazioniste, cîntînd pe meridiane desfructe de sol, preferînd cromatica toamnălor și lirica neangajantă. Inima bătrînului Vezuv apare astfel, în contextul literaturii noastre actuale, ca o replică la adresa aceluia care nu acordau legiuința însemnătate poeziei militante, izvorînd din conștiința trează a creatorului ce se simte mereu soldat în linia întâi a socialismului.

Desigur, nu toate poeziile din volum ating un nivel maxim de realizare estetică: unele par încă nefsinate, altele reiau, în manieră mai puțin izbutite, teme tratate superior, în alte volume, anteriore. Sînt însă cîteva poeme (și nu puține) care pot sta alături de cele mai realizate opere create de-a lungul anilor de către Mihai Beniuc. Spațiul ne împiedică să insistăm asupra tuturor. Am amintit însă, printre ele, remarcabile halada ce înfațisează creșterea puterii populare în țară, Sus în corda pe Vîldoasa, ori sintetică auto-caracterizare din Rătăcind pe Crizuri și pe Olt:

Rătăcind pe Crizuri și pe Olt
Cornul lunii l-am purtat la gold
Și pe umeri noaptea, neagră manta,
Și la braț vr'o dubla de amantă.

Astăzi rădăse în ziua mare,
Iusă nu așa ca fiecare.
Coșul unei fabrici îmi e tîmnie
Pe cărăci, prin munți, pe unde-adulmec.

Iar de sun cînd se dezglăosește zorii,
Te la lucru toți nepoții Horii.
Eu atunci mă schimb în ciocirii:
Și te sun o doină din țarin.

ori emoționantă evocare a lui Nicolae Labiș, în Moartea poetului lină, din care cităm:

Și cerbii statură pe stînci,
Pe detunatele stînci,
Luceare zvonău fericit
Din văi cu umbre adînci.

Dar cîntă, în crîcăt, bătu,
Crîcăt de gheață bătu,
Se-nlînce pe rumuri o brumă,
Flonrea plîpîndă căzu...

sau, în fine, aceste versuri nu mai puțin semnificative, desprins de la poemul ce a împrumutat titlul său volumului:

Liniște-i, tăcere-i e și pace
Și e cea pe creștetul Plesu.
Jusă-n miezul nuntelui măi zace
Inima bătrînului Vezuv!

Inima aceasta pulsază în fiecare vers al volumului. Sensibilă la problemele vechului, cunoscută gama variată a sentimentelor, de la dragoste pînă la ură, ea va rîdi, neîndoindu-și, și alte numeroase clipe ale epocii noastre, pentru că, spune Beniuc în ultima terțină a poemului Fădestai:

... m-am zbatul și m-am mișcat mereu
Cu cei de jos la bine și la greu
Și voi trăi în inima mulțimii.

Aurel MARIN

Mihai Beniuc — Versuri E.S.P.L.A.

Nuvelele unui scriitor german din R.P.R.

Chiar dacă nu sînt cele mai semnificative, nuvelele lui Erwin Wittstock — „Ful vizibilului” și „Miesken și Riesken” — traduse în românește și aparute în colecția „Luceafărul”, redau intrucitva măsura talentului și a lumii de idei pe care le închide în ansamblu opera acestui originar scriitor de limbă germană din țara noastră.

Wittstock este prin excelență un novelist sau, mai bine zis, un povestitor, adică un creator care folosește cu economie descrierea, preocupat în primul rînd să infățișeze caractere bine conturate. În măsura în care elementele exterioare povestirii sînt condensate, în aceeași măsură profunzimea sentimentelor devine mai evidentă. Aproape fără a aviza pe cititor, Wittstock patrunde în viața eroilor săi, îi urmărește cu migală unui pasionat cercetător al sufletului uman, adună amănunte semnificative, pentru ca să ne ofere, în cele din urmă, un tablou complet de reacții și atitudini menite să sugereze artistic problema abordată.

În „Ful vizibilului” conflictul țîșnește din dezvoltarea unei chinuitoare probleme de conștiință: pentru a-și putea continua studiile, eroul, Ludovic Molnar, este nevoit să accepte postul de pedagog în casa contelui Mako și obligat să-și ascundă originea și să nu divulge existența părinților săi, care trăiesc ca argoți pe latifundiile aceluiași conte. În „Miesken și Riesken”, după ce am asistat la înghesușarea aproape totală a chinutei vieți a două surori, participăm la nașterea unui sentiment aproape nebănuit în aceste două fiice ale peisajului aspru în care trăiesc: Riesken va parăsi de bună voie casa părintească, pentru ca sora ei, Miesken, să-și poată realiza visul ei de fericiere.

Ca în majoritatea povestirilor lui Wittstock, descoperim și aici, pe fondul fericii individuale, forțele sociale care se contrapun acestei nazuințe. Ludovic Molnar nu-și va renega părinții de dragul tinerei contese, ci se va contopi cu soarta tragică a bătrînilor, împinși pînă în pragul morții de mentalitatea obtuza a latifundiarului, iar Riesken — deși autorul nu ne-o spune — își va îneca existența în nostalgia casei părintești și munca epuizantă de pe urma careia — în vechea orînduire — nu putea aștepta nici un fel de satisfacție. Expri-mînd aceste două mesaje, înnodate între ele, Wittstock a zugrăvit sintetic o serie de puternice caractere. Descinzînd într-o oarecare măsură din tradiția literară a lui Thomas Mann, scriitorul nostru își conduce cu mîna sigură eroii spre un destin care nu va fi alcodată în contradicție cu datele vieții, ale epocii în care sînt pliate povestirile.

Traducerea lui I. Cassian-Mătășaru este onorabilă, deși, mai ales în „Miesken și Riesken”, se simte că posibilitățile de transpunere ale tălmăcitorului nu s-au putut ridica pînă la concizia și sugestivitatea originalului.

I. VOITA

Erwin Wittstock: Ful vizibilului — Colecția „Luceafărul”.

CONSEMNAȚII LITERARE

— ȘI PE PLAN LITERAR în U.R.S.S. a căpătat o mare amploare sărbătorirea a 250 de ani de existență a Leningradului. Au fost publicate numeroase poezii, povestiri, pagini de jurnal etc. realizînd imaginea literară și „personalitatea istorică” ale marelui oras. Paralel cu jubileul Leningradului, scriitorii din Uniunea Sovietică închină tot mai multe pagini Revoluției din Octombrie, de la victoria careia se împlinesc anul acesta 40 de ani.

— PĂGINILE PERIODICELOR LITERARE sovietice aduc o bogată recoltă de traduceri din poeți aparținînd diferitelor naționalități din U.R.S.S. Sămănăm traduceri din operele poetului bicorus Maxim Tank (Znamia), ale scriitorilor tatari Enver Davıdov (Novii Mir), A. Ișah și S. Hakin (Octabru) și ale poetului moldovean Iosif Bălțan (Literaturnaja gazeta).

— PRINTRE bogatele informații asupra literaturii aparținînd popoarelor lumii nu lipsesc și rîile din țara noastră. Înstrăinată literatura (nr. 5 din 1957), printre altele, menționează volumul lui N. Labiș Primele iubiri. Deosebit de prețioasă, pentru noi, e traducerea suplă a versurilor lui G. Tojircăeanu datorită lui Ark. Steinberg. Prezentarea lui M. Gafița, tradusă în limba rusă, și poeziile Noapte de Mai, Acceleratul (în rusește Expresul a trecut), Balada muntilor și Vin țigăncile la crîng edificat publicul sovietic asupra poeziei lui Topircăeanu.

Valeriu CIOBANU

Încep aceste rînduri cu o mărturisire: sînt I supersticioasă. Nu mă sperie ziua de 13, trec degajată sub orice scară, mă întorc bucuroasă din drum, mai ales cînd e urît afară, și aprind cu tot focul țigora de la același chibrit cu alți doi sau alți douăzeci, mi-e totuna, numai chibritul să ardă... Față de caraghioslicurile astea am o atitudine indiferentă, civilizată și cu totul luminată... În schimb, mi-e frică de cactuși!

Nu zău, nu rideți, că e serios: mi-a povestit o prietenă, Ileana, niște lucruri teribile despre un cactus din cauza căruia cică s-ar fi despărțit de bărbatul ei. De atunci, mă feresc măcar să trec prin fața unei case cu cactuși la geam. Ce, e glumă? Despărțire îmi trebuie mie? De-abia m-am logodit!...

Pînă aici a fost, cum s-ar zice, introducerea. Acum intru în subiect. Și în subiect intru cu o mătușă. N-are nici o legătură cu superstițiile, ei cum mama, a cărei soră este. Mătușa asta, care locuia la Caransebeș, s-a mutat oștă-vară la București... și din toate lucrurile pe care o mătușă cu sentiment le poate aduce de la Caransebeș unei nepoate, ea mi-a adus un cactus!

Ei, spuneți do. cum puteam eu să ținesc o mătușă, venită torma de la Caransebeș și cu cactusul în brațe? Și ce cactus! Avea niște țepi ca niște sulțe, ca niște paratrăsnete!

L-am luat cu inima grea și l-am pus oștînd pe o măsuță. M-am gîndit să-i neutralizez efectele nefaste cu niște elemente pozitive din lumea vegetală. Am căutat deci în scuarul de peste drum, în Cizmigiu, în Grădina Botanică și în pădurea Băneasa, am căutat zic, pînă m-am cocoșat, un trifoi cu patru foi. Dar n-am găsit, așa că am luat unul cu trei foi și cu puțină ață neagră l-am cusut o a patra foaie, de lucernă, că sînt neamuri. Așa cîrpit, l-am pus lîngă cactus. Dar nu l-am păcălit. În aceeași seară au început ghimioanele. Tot aranjînd trifoiul, am intrizat la intîlnire (de fapt mai puțin de jumătate de ceas) și pentru asta Mircea, logodnicul meu, a stat bosumflat două ceasuri întregi... Am plîns toată noaptea... A doua zi am rezemat de ghimociul cactusului, ierborui fratelui meu: conține și busuioc, și mușcată, și cîsc, și tot ce vrei. Dar talismanele noastre ierboase nu l-au impresionat pe domnul

FOTOGRAFICITARE

Cine o fi bătrînul flănetar rătăcind pe străzi?

(Dacă veți privi cu atenție fotografia, veți recunoaște un cunoscut actor în viață).

Fotografia de R. RODA

(Răspuns la pag. 22)

cactus. Iar peste două zile, Mircea mi-a telefonat că e reținut la serviciu și nu poate veni la cinema...

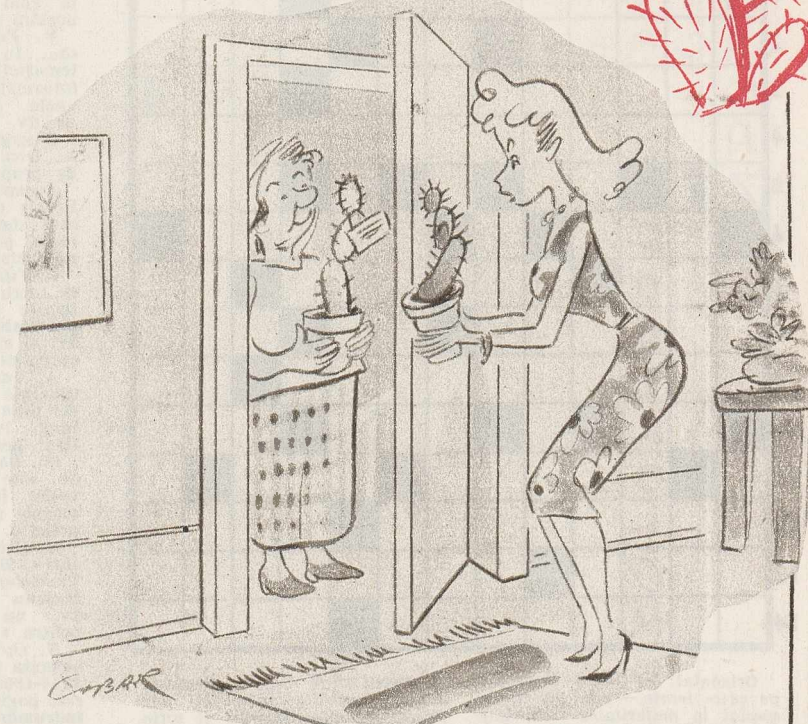
El zicea că nu poate veni, în schimb eu simțeam cum vine, cu pași grei și siguri... despărțirea... Ca s-o opresc din drum, am cules de pe stradă o potcoavă și am plasat-o lângă cactus, așa plină de noroi cum era, (se zice că nu-i bine s-o cureți).

Am chemat și un coșar, deși era vară și n-avea de ce să curețe sobele; de altfel, n-ar fi avut nici iarna, deoarece noi avem calorifer. Și nu pricep de ce s-a supărat și a zis că-mi bat joc de el. Da'tot i-am smuls un fir din perie! Și l-am sădit în ghiveciul cactusului. Poate crește din el un coșar mai puțin supărăcios!... Degeaba! În aceeași după-amiază Mircea a venit la strand nerus, cu niște țepi mai dîhni ca ai cactusului! Mi-a explicat el că n-a avut timp să se bărbiească, dar eu am înțeles că au început indiferența, răceala, plictiseala, că a venit, într-un cuvint, despărțirea. Din mîndrie, i-am luat-o înaintea, i-am spus tot ce aveam pe suflet și încă altele multe și i-am declarat că nu mai vreau să-l văd, că trebuie să ne despărțim!... Eram nenorocită și stăteam degeaba cu urechile ciulite la telefon! Cactusul îl făcea să sune numai pentru ceilalți membri ai familiei!...

M-am gândit că tot răul cactusului stă în țepi și am vrut să-l tund, dar mi-era că se supără mătușă-mea dacă-l vede chel... Atunci i-am înșipt în țepi două file de ca-

lendar: una cu ziuu de 13, cealaltă cu 7; la alegere, care-i place. I-am atîrnat o broșă în formă de păianjen, o poză cu un buburuz aducător de noroc și un măștișor cu un cap de negru, să aibă și un conțetățean, poate-l înduplec. Toată instalația am legat-o apoi cu o fundă roșie, de deochi. Cactusul avea acum un aspect festiv de sorcoavă veselă... Dar eu eram tristă și Mircea tăcea. I-am trimis o scrisoare drăguță în care-i ceream iertare (mi-era greu să-i explic prin scris că numai cactusul era de vină). A trecut o zi și nu mi-a răspuns. Au trecut două. Desperată, m-am hotărît să dau cactusul, fie ce-o fi și zică mătușă mea ce-o zice! Mă pregăteam să i-l duc portăresei care, fiind în vîrstă de 65 ani, nu mai e expusă ghinionului în dragoste, cînd a sunat la ușă. Cu cactusul în brațe, am deschis. Era chiar portăreasa: îmi aducea un pachet și un bilet. De la Mircea! Scria: „Sînt de acord să ne împăcăm. Dar ca semn de împăcare și ca

ȚEPI de CACTUS

simbol al răutăților pe care mi le-ai spus, îți trimit ceva ce-ți seamănă: un cactus zis și, limba soacrei”.

ERNA ALBU

Filme noi

„Prologul”

...Peste 150.000 de oameni înaintea încet spre Piața Palatului de Iarnă. Poartă prapuri, icoane, steaguri, unii întonează chiar cu smerenie rugăciuni bisericesti. Popa Gapon și-a îndemnat poporeni să vie la „tătucul-țar”, să-i ceară apărarea împotriva patronilor și negustorilor. Cum a decurs întrederea?

În așa fel încît „noaptea Sfintului Bartholomeu”, dată drept pilda celui mai groaznic măcel al Evului Mediu, și-a cîștigat un echivalent în secolul al XX-lea, în acea memorabilă zi de 9 ianuarie 1905, denumită „Duminica singeroasă”.

Cu evocarea acestor cumplite evenimente începe filmul de mari proporții „Prologul”, în care conflictul și destinele celor cinci sau șase personaje principale servesc la proiectarea într-o uriașă frescă a vieții maselor populare din Rusia țaristă. În slujba acestei idei artistice, regizorul Efim Dzigal a convocat toate mijloacele moderne ale tehnicii cinematografice: culoarea, ecranul lat, stereofonia. Experiența a reușit; „Prologul” își ia locul în galeria marilor filme istorice datorite de cinematografia sovietică.

Filme noi

„O vară neobișnuită”

Rechemăți în memorie un film văzut anul trecut. Se numea „Primele bucurii” și era ecranizarea romanului lui Konstantin Fedin. Filmul aducea în prim-plan povestea tinărului licean Kiril Izvekov, descria dragostea lui pentru fiica negustorului Meșkov, îi făcea cunoștință lui Kiril cu revoluționarul Ragozin și soția

sa Xana. Ce au devenit acești oameni?

Regizorul Vladimir Basov răspunde întrebării în filmul „O vară neobișnuită”. El readuce pe scenă eroii „Primelor bucurii” în același Saratov, de astă dată în plin război civil (vara 1919). Au ajuns toți la o vîrstă cînd hotărîrile se iau cu chibzuință și pentru totdeauna. Revoluția i-a pus pe toți să aleagă; fie că posedă sau nu o armă, ei se ață pe baricade. Ca și romanul, filmul lasă nelămurită povestea. Și mult timp după ce l-am însoțit pe drumul către front pe Kiril Izvekov, ne gîndim la soarta sa și a celorlalți eroi ai filmului.

Filme noi

„Canalul”

Prezentîndu-se la Festivalul Internațional de la Cannes (Franța) cu filmul „Canalul”, cineastii polonezi au stîrnit discuții foarte vii, cele mai multe favorabile acestei pelicule închinată memoriei unui grup de luptători antifasciști din Varșovia. Istoria acestui grup e tragică; unii chiar au ripostat că e prea sumbră. Insurecția armată din Varșovia anulului 1944 a fost făcută însă cu atîtea sacrificii, a lăsat asemenea brazde de durere, încît e explicabil — deși nu și justificat total — pentru ce realizatorii filmului, așternînd pe peliculă această pagină de istorie, au lăsat ca doliul, tristețea fără margini și fără consolare să invadeze totul. Moartea pecetluiește firul existenței tuturor eroilor filmului; nu trebuie însă uitat că pînă în ultima clipă oamenii aceștia au luptat pentru viață.

Cînd au distins cu premiul special al juriului filmul „Canalul”, desigur că cei zece „judecători” s-au gîndit tocmă la acest lucru. În cursul următoarelor săptămîni, cînd filmul „Ei iubeau viața” (Canalul) va rula pe ecrane, vom putea, la rîndul nostru, judeca hotărîrea juriului de la Cannes.

M.M.S.

ÎN JURUL GLOBULUI

GONG!

UN AN DE LA MOARTEA LUI BERTOLT BRECHT

ÎN ȚARA:
 ● În repertoriul noului staționari a Teatrului Municipal din Capitală a fost înscris „Cercul de cretă caucazian” de Brecht. Încredinșind montarea spectacolului regizorul Ionel Olteanu, teatrul îi va facilita un voiaj de studii la Berlin, unde va cunoaște activitatea celor ce continuă aplicarea principiilor lui Brecht despre teatrul epic, la „Berliner Ensemble”.
 ● Pentru spectacolul festiv de cinci ani de activitate a Teatrului de Stat German din Timișoara, a fost aleasă cunoscuta operă dramatică „Mama curaj” de Brecht. Pentru regia acestei dificile lucrări s-a apelat la artistul omerit Maurizio Seckler, de la Teatrul Evreiesc de Stat din București, care a cunoscut, cu ani în urmă, și a militat pentru principiile teatrului brechtian.

PESTE HOTARE:
 ● Teatrul Vainemunne din Tartu (R.S.S. Estonia) pregătește punerea în scenă a „Cronicii războiului de 30 de ani”, cu „sărbătorile lui Brecht și Weill”, „Mama curaj”, „Cercul de cretă caucazian”, „Noana și abatoarele”, „Cu ocazia prezentării piesei, s-a inaugurat și o expoziție documentară Brecht.”
 ● În editura pariziană

„L'Arche”, a apărut traducerea integrală a operei dramatice a lui Bertolt Brecht. Pieselescint cuprinse în cele 9 volume.

● În repertoriul Festivalului la vară englez din York, care durează din Iulie până în septembrie, a fost introdusă și piesa lui Brecht „Ioana și abatoarele”. Cu ocazia prezentării piesei, s-a inaugurat și o expoziție documentară Brecht.

● S-a sărbătorit la New-York împlinirea a 2.000 spectacole au vestita „Operă de trei marile” de Brecht și Weill.

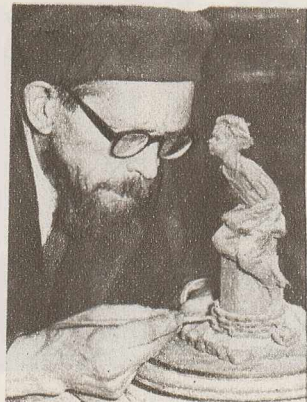
De la prima reprezentare a New-York, în 1932, și dină la ultima montare, care lăsa în urmă de peste doi ani încă întrerupere, spectacolul „a bucurat de un uriaș succes.”

● Regizorul Roger Planchon în Lyon (Franța) a înscenat înă acum trei piese de Brecht: „Bunul suflet din Se-cianan”, „Excepția și regula” și „Cercul de cretă caucazian”; acum studiază „Zilele Comunei”.

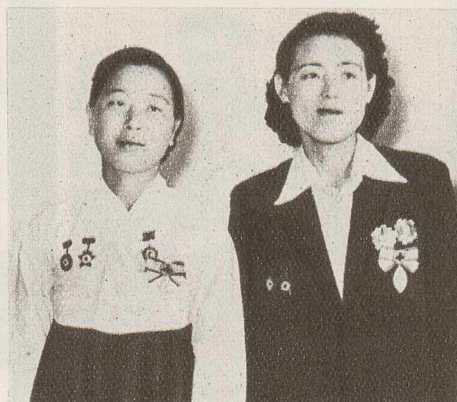
● S-a reluat munca de turare a filmului „Mama curaj”, intreruptă din cauza morții lui Brecht, care conducea chipa de filmare. Regia a fost preluată de Erich Engel, regizor la „Berliner Ensemble” și unul dintre discipolii celui mai de seamă al marelui scriitor.

● A apărut pe ecranele vleneze filmul „Domnul Punitia și lușă lui Natli”, realizat după piesa lui Brecht. Regia aparține lui Cavaleanti, cunoscutul regizor brazilian, iar scenariul a fost redactat de Vladimir Pozner. În rolurile principale apar Curt Bois, Heinz Lehmann, Edith Prager și Iarfa Emc.

GONG!

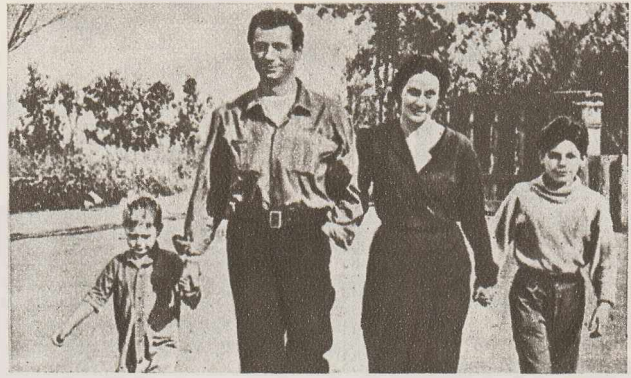
UN MOMENT din copilăria zbuciumată a marelui Yorki redă sculptura la care lucrează sculptorul sovietic Andrei Kikin, în întâmpinarea celei de-a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

DOUA EROINE. Comitetul Internațional al Crucii Roșii a conferit medalia „Nightingale” unor surori de caritate nord-coreene. Eroina Kook Shin Bok (în stânga) s-a remarcat prin faptul că a salvat 100 de soldați sub focul bombardamentelor. Li Miung Tu (în dreapta) a ajutat unui chirurg să efectueze peste 1000 de operații pe front.

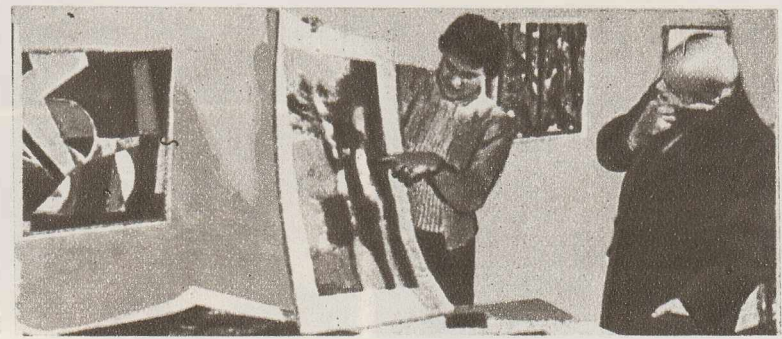
O AVALANȘĂ de mari proporții a pricinuit moartea unui grup de nouă alpinisti italieni care efectuau o ascensiune în munții Elveției. Cuprinși de torentul năvalnic al colozilor de zăpadă ei au căzut într-o prăpastie, de la înălțimea de 700 metri. În fotografie, avionul trimis pe ghețarul Porse, în căutarea victimelor.

YVES MONTAUD ȘI ALIDA VALLI INTR-UN NOU FILM ITALIAN. Cei patru interpreți principali ai unui nou film neo-realist italian se îndreaptă voioși către locul de filmare. Recunoscuți desigur pe Alida Valli care, după mulți ani de amarnică deziluzie la Hollywood, s-a întors în patrie, și pe Yves Montaud, încadrați de doi tineri debutanți.

ACEST „PAVILION” făcea parte odinioară din trunchiul puternic al unui pin secular, crescut în Letonia Sovietică. Un roi de albine transformase în stup scorbura naturală a copacului, care de-a lungul anilor a adăpostit multe generații de harnice albine. În 1939 o furtună năprasnică a smuls din rădăcini talnicul pin ce avea să împlinească 200 de ani. Din respect pentru bătrânețea lui, localnicii, mari iubitori ai naturii, au tăiat partea cu scorbura, transformând-o în piesă de muzeu.

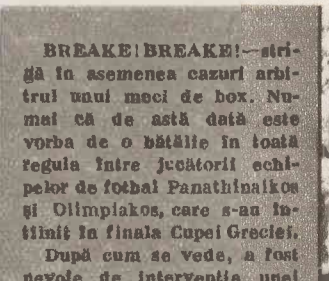
CONSTATÎND că nu prea se găsesc amatori care să aibă posibilitatea să-și cumpere un tablou, proprietarul unui cunoscut magazin din Düsseldorf a recurs la această reclamă: „Aveți invitați deseară? Închiriați tablourile pentru a vă împodobi casa!” Un fenomen puțin obișnuit, dar revelator pentru așa-zisul „miracol economic” din Republica Federală Germană.

UN NOU TRATAMENT este actualmente fucercat în Japonia pentru poliomielită, boală care face multe victime în această țară. În fotografie, o fată, paralizată în urma acestei cumplite boli, este supusă tratamentului într-un bazin special amenajat la Tokio.

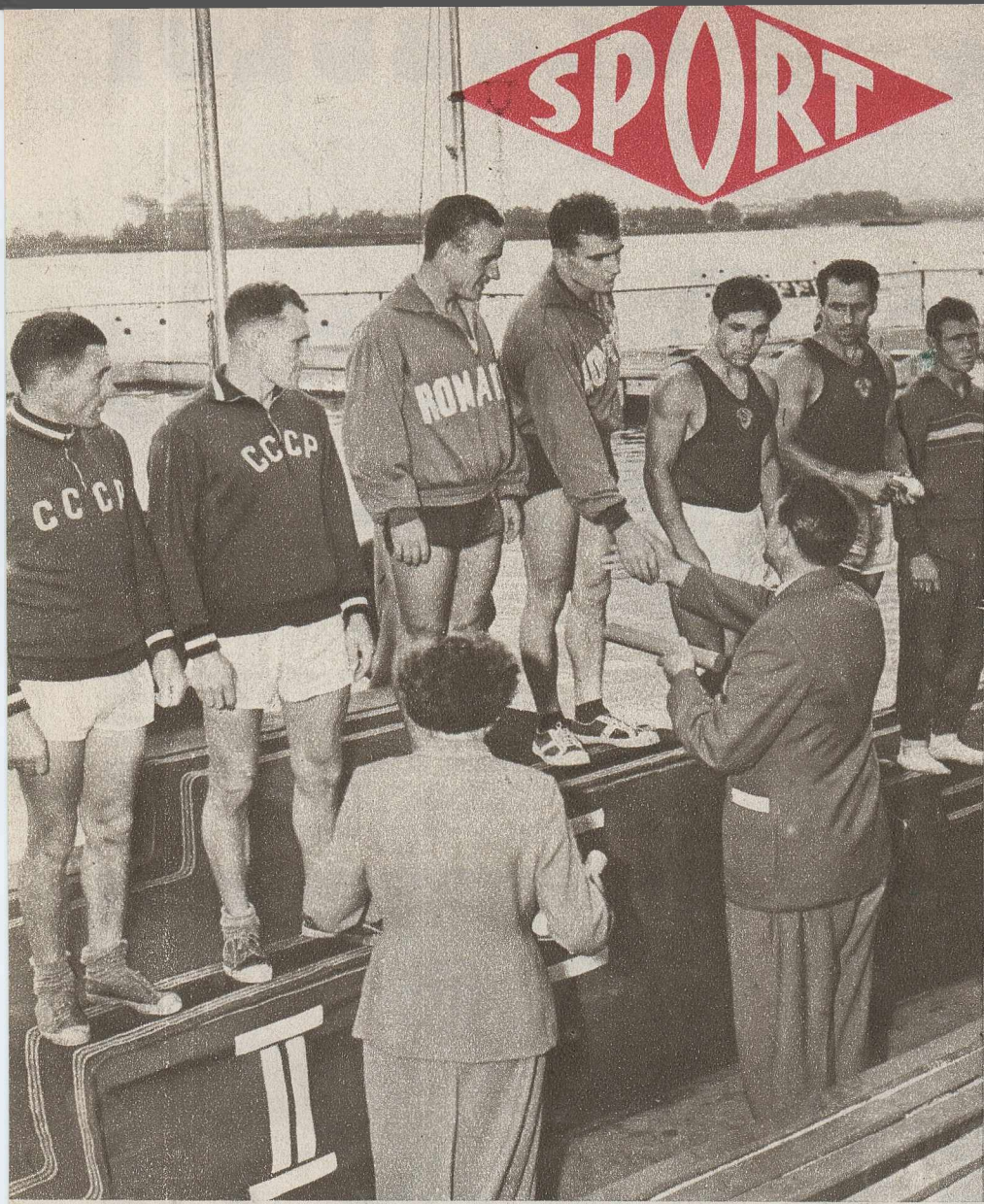

LA NEVOIE și călugărițele londoneze prestează muncă pământească... Cu atât mai mult, atunci când muncitorii din toate piețele Covent Garden se află în grevă și când rugămintele și mătănăile nu asigură, totuși, aprovizionarea cu... zarzavaturi.

BREAKE! BREAKE!— strigă în asemenea cazuri arbitrul unui meci de box. Numai că de astă dată este vorba de o bătălie în toată regula între jucătorii echipei de fotbal Panathinaikos și Olimpiakos, care s-au întâlnit în finala Cupei Greciei. După cum se vede, a fost nevoie de intervenția unei „echipe” de polițiști pentru a-i potoli pe „beligeranții” dezlănțuți...

Dumitru Alexe și Simion Ismailciuc pe podiumul învingătorilor.

178 DE MEDALII. Mi-ar trebui ore în șir pentru a povesti sau a așterne pe hîrțile tot ceea ce am văzut la Moscova. De aceea mă voi opri mai mult asupra comportării sportivilor noștri, asupra faptului că ne-am întors de la Moscova cu 178 de medalii. La obținerea acestui strălucit succes au contribuit în primul rînd canotorii, jucătorii de rugby, componenții echipei de volei și gimnastele noastre. Dintre canotorii vreau să amintesc aici de Simion Ismailciuc și Dumitru Alexe, acești doi tineri pescari de la gurile Dunării, care au culșat aprecieri unanime pentru dîrzenia cu care au știut să lupte pentru cucerirea celor patru medalii de aur.

Stăpîniți de același profund sentiment au luptat în întrecerile de la Moscova toți sportivii noștri. Gimnastele au confirmat înalta lor valoare, obținînd un meritat loc II care le consacră definitiv în ierarhia valorilor mondiale. Jucătorii de rugby, fără a arăta tot ceea ce pot, au cîștigat un turneu destul de pasionant, Marika Both a gustat din plin din cupa primei mari victorii internaționale. Mircea Dobrescu și Nicolae Linca au adăugat noi succese la bogatele lor palmaresuri. Și toate acestea, alături de celelalte rezultate bune ale sportivilor noștri, înseamnă 178 de medalii, cifră care ne va aminti mereu nu numai de o mare biruință, dar și de o competiție în care cea mai valoroasă performanță a fost: PRIETENIA.

Iolanda BALAȘ
maestră a sportului

Prețul lei 1,50

DINAMO BUCUREȘTI
— SPARTAK SOFIA 3-1.
Cu o săptămîină înainte de începerea campionatului fotbalistilor dinamoviști au întîlnit pe stadionul „23 August” echipa bulgară „Spartak-Sofia. În acest meci — și mai alea în prima parte — portarul Ulu s-a remarcat în mod deosebit, prin intervențiile sale sigure și prompte.

UN MECI REVANȘĂ. Peste 40.000 de spectatori au asistat duminică la partida de fotbal dintre C.C.A. și Vorwärts-Berlin, cîștigată de jucătorii noștri cu scorul de 3-0.

UN ANTRENAMENT? Desigur că tribunele goale vă îndeamnă să credeți acest lucru. Și, totuși, această imagine este de la un important concurs athletic, cu caracter de selecție pentru Campionatele Balcanice de la Atena. Datorită slabei popularizării și organizării, concursul de pe Stadionul Republicii s-a desfășurat într-o atmosferă de anonimat, lucru care nu l-a împiedicat totuși pe Ion Sorin (C.C.A.) să obțină un valoros rezultat la săritura în lungime (7,16 m.)

CAMPION MONDIAL. La Rocourt (Belgia) s-au desfășurat campionatele mondiale de ciclism de viteză. În cursa rezervată profesioniștilor primul loc a fost ocupat de olandezul Bergsten, care a parcurs ultimii 200 m în 11,3 sec.

